II

(Įstatymo galios neturintys teisės aktai)

SPRENDIMAI

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2012 m. rugsėjo 19 d.

dėl pagalbos *ELAN d.o.o.* priemonių SA.26379 (C13/10) (ex NN 17/2010), kurias taikė Slovėnija

(pranešta dokumentu Nr. C(2012) 6345)

(Tekstas autentiškas tik slovėnų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2014/273/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal minėtą nuostatą ([1]),

kadangi:

1. PROCEDŪRA

(1) 2008 m. liepos 10 d. Vokietijos slidžių gamintojas *Marker Völkl International GmbH* (toliau – skundo pateikėjas) pateikė skundą, kuriame teigė, kad Slovėnija suteikė valstybės pagalbą bendrovei *Elan d.o.o.* (toliau – *Elan*, kurios pavadinimas tuo metu, kai pateiktas skundas, buvo *Skimar d.o.o.*). Komisija nusiuntė Slovėnijai kelis prašymus suteikti informaciją. Į prašymus Slovėnija atsakė 2008 m. spalio 14 d., 2010 m. sausio 30 d. ir 2010 m. vasario 22 d. raštais. 2009 m. lapkričio mėn. Komisija skundo pateikėjui taip pat nusiuntė prašymą suteikti informaciją; į šį prašymą skundo pateikėjas atsakė 2010 m. kovo 5 d.

(2) 2010 m. gegužės 12 d. raštu Komisija pranešė Slovėnijai apie savo sprendimą dėl šios pagalbos pradėti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą.

(3) Komisijos sprendimas pradėti procedūrą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ([2]). Komisija pakvietė suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas dėl šios priemonės. Jokių suinteresuotųjų šalių pastabų Komisija negavo.

(4) Po to, kai buvo priimtas sprendimas pradėti procedūrą, Slovėnija suteikė daugiau informacijos 2010 m. birželio 9, 10 ir 16 d. raštais (pastarasis raštas gautas su 2010 m. gegužės 26 d., gegužės 28 d., gegužės 31 d., birželio 2 d. ir birželio 14 d. priedais). 2011 m. rugpjūčio 16 d. Komisija nusiuntė Slovėnijos valdžios institucijoms

([1]) OL C 223, 2010 8 18, p. 8.
([2]) Žr. 1 išnašą.

prašymą suteikti dar daugiau informacijos, į prašymą jos atsakė 2011 m. spalio 10 d. raštu. 2011 m. spalio 11 d. buvo pateikti keli šio rašto priedai. Po Komisijos tarnybų susitikimo su bendrovės atstovais Slovėnija suteikė papildomos informacijos 2012 m. kovo 6 d., kovo 30 d., balandžio 13 d., balandžio 16 d., balandžio 23 d., gegužės 10 d., gegužės 15 d. ir gegužės 30 d. raštais.

2. **PAGALBOS APRAŠYMAS**

2.1. PAGALBOS GAVĖJA

(5) Akcinė bendrovė *Elan* užsiima slidinėjimo įrangos ir jūrų laivų, pavyzdžiui, jachtų, gamyba. Bendrovė yra įsikūrusi Slovėnijos miestelyje Begunjėje prie Gorenskos, jis visiškai atitinka regioninės pagalbos reikalavimus pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies a punktą ([3]). Šiuo metu *Elan* samdo apie 460 darbuotojų ir turi du pagrindinius padalinius: žiemos sporto ir jūrų pramonės. Bendrovė turi vieną patronuojamąją bendrovę Slovėnijoje *Elan Inventa d.o.o.* (veiklos sritis – sporto įranga), be to, jai priklauso kelios prekybos bendrovės kitose šalyse.

(6) Iki 2010 m. birželio mėn. ir vertinamų pagalbos priemonių taikymo *Elan* organizacinė struktūra buvo kitokia. Ją sudarė patronuojančioji bendrovė *Elan*, kuriai priklausė akcijos keturių toliau išvardytų patronuojamųjų bendrovių:

— *Elan d.o.o.* (toliau – *Elan Winter sport*) organizavo su žiemos sportu susijusią *Elan* veiklą. *Elan Winter sport* savo ruožtu turėjo kelių prekybos bendrovių akcijų,

— *Elan Marine d.o.o.* (toliau – *Elan Marine*) organizavo *Elan* jūrų sektoriaus veiklą. *Elan Marine* savo ruožtu turėjo kelių patronuojamųjų bendrovių akcijų, pavyzdžiui, 100 % *Elan PBO*, 100 % *Elan Marine Charter* ir 100 % *Elan Yachting d.o.o.* akcijų,

— *Elan Inventa d.o.o.* (sporto įrangos padalinys),

— *Marine Nova d.o.o.* (ne prekybos bendrovė).

(7) *Elan* yra valstybės įmonė. Šiuo metu 66,4 % jos akcijų priklauso finansų kontroliuojančiajai bendrovei *Posebna družba za podjetniško svetovanje, d.d.* (toliau – PDP), kurios savininkai yra trys valstybiniai fondai. 25 % *Elan* akcijų turi finansų bendrovė *Triglav Naložbe, finančna družba, d.d.* (toliau – *Triglav Naložbe*), priklausanti draudimo bendrovei, kurios didžioji dalis yra valstybės nuosavybė. Likusius 8,6 % akcijų turi valstybinis pensijų fondas *Prvi pokojninski sklad* (žr. 2.2 punktą, kuriame išsamiai aprašyti *Elan* akcininkai). Tuo metu, kai pradėtos taikyti tiriamos priemonės, didžioji *Elan* dalis taip pat priklausė valstybei, tačiau jos akcininkų struktūra buvo šiek tiek kitokia (taip pat žr. 2.2 punktą).

(8) Kalbant apie *Elan* finansinę būklę, reikia pažymėti, kad, nors 2004 metai šiai bendrovei buvo sunkūs, 2005 m. ir 2006 m. jos veikla buvo pelninga, didėjo apyvarta. 2007 m. bendrovės padėtis ėmė blogėti, todėl per 2007–2008 m. sumažėjo apyvarta, buvo patirta grynųjų nuostolių. Išsamesnis *Elan* finansinės būklės vertinimas pateiktas (68)–(74) konstatuojamosiose dalyse.

(9) Šiuo metu *Elan* yra privatizuojama. Daugiausia jos akcijų turinti PDP ketina parduoti savo dalį bendrovėje ir dabar vykdo derybas su potencialiais pirkėjais.

2.2. PAGALBOS GAVĖJOS AKCININKAI DABAR IR TADA, KAI TAIKYTOS PAGALBOS PRIEMONĖS

(10) Norint atsakyti į klausimą, ar *Elan* skirtoms priemonėms naudoti valstybiniai ištekliai ir ar jos priskirtinos valstybei, reikia žinoti, kokia yra *Elan* nuosavybės struktūra, taip pat kas yra jos savininkai ir kaip valdomos jų įmonės, todėl toliau pateikiamas glaustas kiekvieno *Elan* savininko aprašymas kartu su apžvalga, kurioje parodyta, kaip ilgainiui keitėsi jų turimos *Elan* nuosavybės dalys. Svarbu paminėti, kad *Elan* nuosavybės struktūra keitėsi nuo pirmosios kapitalo injekcijos 2007 m. (1 priemonė) iki antrosios kapitalo injekcijos 2008 m. (2 priemonė) ir keičiasi iki šiol. Daugiau apie tai skaitykite toliau (žr. (19)–(22) konstatuojamąsias dalis).

([3]) 2007–2013 m. nacionalinės regioninės pagalbos gairės, OL C 54, 2006 3 4, p. 13.

2.2.1. **„Elan“ akcininkų aprašymas**

KAD

(11) *Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d.d.* (toliau – KAD) – akcinė bendrovė, kurios vienintelė akcininkė yra Slovėnijos valstybė. KAD valdo Slovėnijos valstybinius pensijų fondus ir turtą. Ji taip pat yra atsakinga už valstybės turto privatizavimą. KAD veiklą reglamentuoja Slovėnijos akcinių bendrovių įstatymas (*Zakon o gospodarskih družbah*, ZGD-1); pagal jį KAD valdo narių susirinkimas, stebėtojų taryba ir valdyba. Slovėnijos Vyriausybė skiria visus 15 narių, dalyvaujančių narių susirinkime (iš jų 5 atstovauja pensininkams ir neįgaliems darbuotojams, 5 – darbdaviams ir apdraustiesiems asmenims ir 5 – Slovėnijos Vyriausybei), ir visus 9 stebėtojų tarybos narius. Narių susirinkimuose kviečiami dalyvauti Vyriausybės atstovai.

KAD-PPS

(12) *Prvi pokojninski sklad* yra pagrindinis Slovėnijos Respublikos pensijų fondas, todėl jis 100 % priklauso valstybei. Šį pensijų fondą (toliau – KAD-PPS) valdo KAD, kuri taip pat kontroliuoja PPS turimą *Elan* dalį.

DSU

(13) *Družba za svetovanje in upravljanje, d.o.o.* (toliau – DSU) yra akcinė valdymo ir konsultacinių paslaugų bendrovė, 100 % priklausanti valstybei. Ji, *inter alia*, atsako už valstybės turto privatizavimą. DSU stebėtojų tarybą sudaro trys nariai. Du iš jų skiria Slovėnijos Vyriausybė, likusį narį – bendrovės darbuotojai. Iki darbuotojų atstovo skyrimo trečiąjį narį taip pat skiria Slovėnijos valstybė. Stebėtojų taryba skiria bendrovės direktorių, kuris vadovauja DSU verslo operacijoms.

Zavarovalnica Triglav

(14) *Zavarovalnica Triglav, d.d.* (toliau – *Zavarovalnica Triglav*) yra visų rūšių ne gyvybės, gyvybės ir sveikatos draudimo ir draudimo nuo nelaimingų atsitikimų paslaugų bendrovė. 67,7 % jos akcijų turi kitos bendrovės, kurios pačios, tiesiogiai ar netiesiogiai, priklauso daugiausia valstybei. Tuo metu, kai suteikta pagalba, svarbiausi *Zavarovalnica Triglav* akcininkai buvo: *Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje* (toliau – Pensijų ir invalidumo draudimo įstaiga, ZIPZ), 100 % priklausanti valstybei, turinti 34,5 % *Zavarovalnica Triglav* akcijų; *Slovenska odškodninska družba, d.d.* (toliau – Slovėnijos kompensacinio nuostolių atlyginimo susivienijimas, SOD), 100 % priklausantis valstybei, turintis 28,1 % *Zavarovalnica Triglav* akcijų; *NLB, d.d.*, 50 % priklausanti valstybei, turinti 3,1 % *Zavarovalnica Triglav* akcijų, ir *HIT d.d.*, 100 % priklausanti valstybei, turinti 1,1 % *Zavarovalnica Triglav* akcijų. Joks kitas *Zavarovalnica Triglav* akcininkas neturėjo daugiau kaip 1,8 % šios bendrovės akcijų.

(15) *Zavarovalnica Triglav* valdo iš 8 narių sudaryta stebėtojų taryba ir valdyba. Penki akcininkų interesams atstovaujantys valdybos nariai išrenkami visuotiniame *Zavarovalnica Triglav* akcininkų susirinkime. Likę trys nariai atstovauja darbuotojų interesams.

Triglav Naložbe

(16) *Triglav Naložbe* yra finansų bendrovė. Tuo metu, kai buvo padaryta antroji kapitalo injekcija, 80 % *Triglav Naložbe* akcijų turėjo valstybei daugiausia priklausanti bendrovė *Zavarovalnica Triglav* (žr. (14) konstatuojamąją dalį). Likęs *Triglav Naložbe* kapitalas yra labai išsklaidytas – nė vienas iš daugybės jos investuotojų neturi daugiau kaip 0,67 % akcijų. *Triglav Naložbe* valdo stebėtojų taryba ir valdyba. Iš trijų narių sudarytą stebėtojų tarybą skiria visuotinis *Triglav Naložbe* akcininkų susirinkimas.

PDP

(17) *PDP* yra 2009 m. birželio mėn. įsteigta finansų kontroliuojančioji bendrovė. Ji priklauso trim valstybiniams fondams KAD, DSU ir SOD ir veikia kaip Slovėnijos valstybės įgaliota restruktūrizavimo bendrovė. PDP gali pagal sutartis perimti sunkumų patiriančių valstybės įmonių valdymą, pasinaudoti visomis balsavimo teisėmis, sudaryti stebėtojų tarybą ir valdybą ir imtis atkuriamųjų priemonių valstybės labui ([4]). PDP turi kelių Slovėnijos bendrovių, kurios pirmiau priklausė iš dalies valstybiniams fondams, akcijų ([5]) ir kai kurioms iš jų ieško strateginių investuotojų.

KD Kapital

(18) *KD Kapital, finančna družba, d.o.o.* (toliau – *KD Kapital*) yra kapitalo investicijų bendrovė, *Skupina KD* grupei ([6]) priklausanti privati nuosavybė.

2.2.2. **Įvairiais laikotarpiais akcininkų turėtos „Elan“ akcijos**

(19) 2007 m., kai pradėta taikyti pirmoji priemonė, *Elan* akcininkės buvo šios bendrovės: KAD (30,48 %), KAD-PPS (10,3 %), DSU (17,34 %), *Triglav Naložbe* (13,16 %), *Zavarovalnica Triglav* (11,89 %) ir *KD Kapital* (16,83 %).

(20) 2008 m. balandžio mėn. *KD Kapital* pardavė savo turėtą *Elan* dalį KAD. Po šio perleidimo – tuo metu, kai buvo padaryta antroji kapitalo injekcija – *Elan* akcininkės buvo šios bendrovės: KAD (47,31 %), KAD-PPS (10,3 %), DSU (17,34 %), *Triglav Naložbe* (13,16 %) ir *Zavarovalnica Triglav* (11,89 %).

(21) 2010 m. KAD ir DSU perleido turėtas *Elan* akcijas finansų kontroliuojančiajai bendrovei PDP. Dabar PDP turi 66,4 %, KAD-PPS – 8,6 % ir *Triglav Naložbe* – 25 % *Elan* akcijų.

(22) **1 lentelėje** apibendrinta, kiek akcijų turėjo kiekvienas iš šių akcininkų tuo metu, kai buvo taikomos 1 ir 2 priemonės, ir 2012 m. gegužės mėn.

1 lentelė

(proc.)

Subjektas	1 priemonė (2007 m. sausio mėn.)	2 priemonė (2008 m. rugpjūčio mėn.)	2012 m. gegužės mėn.
PDP (priklausanti valstybės įmonėms KAD, DSU ir SOD)	0	0	66,4
KAD (100 % priklausanti valstybei)	30,48	47,31	0
KAD-PPS (100 % priklausanti valstybei)	10,30	10,30	8,6
DSU (100 % priklausanti valstybei)	17,34	17,34	0
Triglav Naložbe (80 % priklausanti *Zavarovalnica Triglav*)	13,16	13,16	25
Zavarovalnica Triglav (priklausanti valstybės įmonėms ZIPZ ir SOD)	11,89	11,89	0
KD Kapital (privati bendrovė)	16,83	0	0
Bendra valstybės nuosavybės dalis	**83,17**	**100**	**100**

([4]) „Struktūriniai 2010 ir 2011 m. pokyčiai“, Slovėnijos Respublikos Vyriausybė, 2009 m. spalio mėn., p. 12, paskelbta http://www.svrez.gov.si/fileadmin/svez.gov.si/pageuploads/docs/strukturne_prilagoditve/Strukturne_prilagoditve_v_letih_2010_in_2011.pdf.

([5]) 2009 m. gruodžio mėn. PDP turėjo dešimties Slovėnijos bendrovių, pirmiau priklausiusių KAD, SOD ir DSU, akcijų; plg. Slovėnijos valdžios institucijų „Powerpoint“ formatu pateiktą PDP pranešimą „Apie mus“.

([6]) http://www.kd-group.com/en/index.php.

2.3. PRIEMONIŲ APRAŠYMAS

2.3.1. **2007 m. kapitalo injekcija (1 priemonė)**

(23) 2006 m. *Elan* ketino savo bendrovių grupėje pradėti plataus užmojo investicinę programą, pagal kurią būtų investuojama į pastatus, įrangą ir prekių ženklų rinkodarą remiantis 2006–2010 m. laikotarpio strateginės plėtros planu (kurį 2005 m. gruodžio mėn. parengė *Elan* stebėtojų taryba). Numatyta 2006–2007 m. laikotarpiu investuoti 20,2 mln. EUR. *Elan* pasiūlė savo akcininkams 20,2 mln. EUR padidinti kapitalą, kad būtų galima finansuoti šias investicijas. Tuo tarpu *Elan* 2006 m. ėmė pirkti naują gamybos įrangą, kaip buvo numatyta jos strateginės plėtros plane.

(24) 2009 m. sausio 29 d. *Elan* su savo akcininkais pasirašė ketinimų protokolą, kuriame susitarta, kad akcininkai padarys 10 225 EUR kapitalo injekciją į *Elan* (maždaug pusę iš visos 2006–2010 m. strateginės plėtros plane numatytos 20,2 mln. EUR sumos). Kiekvienas akcininkas sutiko prisidėti prie šio kapitalo didinimo proporcingai savo turimai *Elan* nuosavybės daliai. Šis sprendimas buvo pagrįstas nepriklausomo konsultanto […] (*) atliktu bendrovės vertinimu ir keliais kitais pačios *Elan* ir didžiausios jos akcininkės KAD parengtais dokumentais. Bendrovės tikroji vertė […] buvo apskaičiuota pagal nustatytą vidutinį (kiekvieno padalinio) i) nesenų sandorių lyginamojo kainos ir pardavimo santykio svertinį vidurkį; ii) atitinkamų bendrovių 2005 m. kainų ir pajamų santykius; ir iii) EBITDA vertę, padaugintą iš septynių, pridėjus 25 % įvertinto lėšų sutaupymo potencialo. Iš šio vidurkio buvo atimtos trumpalaikės skolos su palūkanomis ir pusė nustatytų investicijų, kurių nebūtų buvę įmanoma finansuoti iš bendrovės numatomų grynųjų pinigų srautų. KAD išankstinis *Elan* vertės įvertinimas buvo atliktas pagal diskontuotų pinigų srautų metodą remiantis *Elan* stebėtojų tarybai pateiktomis verslo prognozėmis.

(25) Prieš tai *Elan* 2006 m. gegužės mėn. pranešė savo akcininkams, kad nors ji 2006–2010 m. strateginės plėtros plane numatytoms investicijoms skyrė visus nepanaudotus grynųjų pinigų srautus, tačiau norint padaryti šias investicijas reikia papildomo kapitalo ([7]). Vėliau *Elan* 2006 m. lapkričio mėn. parengė išsamesnę kapitalo didinimo poveikio analizę ([8]), kurios duomenimis, po investicijų 2006–2010 m. laikotarpiu žiemos sporto padalinio sukauptas grynasis pelnas būtų 15,4 mln. EUR, o jei kapitalas nebūtų padidintas, tai atitinkamas sukauptas grynasis nuostolis būtų 4,8 mln. EUR. Po kapitalo investicijos taip pat padidėtų 2006–2010 m. laikotarpiu jūrų pramonės padalinio sukauptas grynasis pelnas (14,9 mln. EUR, priešingu atveju – 8 mln. EUR). Tuo pačiu metu didžiausios *Elan* akcininkės KAD nustatyta šios bendrovių grupės vertė buvo 22,8 mln. EUR. Akcininkių KAD, DSU, *Zavarovalnica Triglav* ir *Triglav Naložbe* stebėtojų tarybos kapitalo injekcijai pritarė jau atitinkamai 2006 m. gruodžio mėn. ir 2007 m. sausio mėn.

(26) Kapitalo didinimas oficialiai patvirtintas 2007 m. spalio 25 d. akcininkų susirinkime. Akcininkų įnašai padaryti 2007 m. lapkričio 15 d. proporcingai kiekvieno akcininko nuosavybės daliai. Kapitalo injekcija į *Elan* buvo 10 225 mln. EUR, iš jos 5,8 mln. EUR buvo akcininkų paskola *Elan Winter sport*, likę 4,425 mln. EUR – paskola *Elan Marine*. Šios akcininkų paskolos vėliau tapo *Elan Winter sport* ir *Elan Marine* akciniu kapitalu. Kaip aprašyta pirmiau, 2010 m. birželio mėn. *Elan Winter sport* ir *Elan Marine* susijungė su savo patronuojančiąja bendrove *Elan* (žr. (6) konstatuojamąją dalį).

(27) Viena iš priežasčių, kodėl praėjo tiek daug laiko nuo ketinimų protokolo pasirašymo iki oficialaus akcininkų susitarimo, buvo tai, kad *KD Kapital* – tuo metu vienintelė privati *Elan* akcininkė, turėjusi blokuojančią balsų mažumą – neleido priimti oficialaus sprendimo didinti kapitalą. *KD Kapital* blokavo šį sprendimą dėl savo ginčo su KAD dėl *Elan* stebėtojų tarybos pakeitimų. Kaip paaiškino Slovėnija, *KD Kapital* taip pat turėjo 50 % vieno iš *Elan* konkurentų *Seaway Group d.o.o.* akcijų ir ketino skirti savo atstovą į *Elan* stebėtojų tarybą. KAD manymu, tai nebūtų priimtina, nes *KD Kapital* turėjo *Seaway* akcijų. Siekdama išspręsti šią problemą KAD 2007 m. spalio mėn. pradžioje pasiūlė *KD Kapital* pasirinkimo parduoti sandorį su sąlyga, kad sprendžiant ginčą dėl stebėtojų tarybos narių *KD Kapital* balsuodama pritartų KAD pasiūlymui.

(*) Konfidenciali informacija
([7]) *Elan* valdybos 2006 m. gegužės 30 d. parengtas dokumentas dėl *Elan* grupės bendrovių kapitalo didinimo.
([8]) *Elan* valdybos 2006 m. lapkričio 30 d. raštas KAD.

(28) Gavusi šį pasiūlymą *KD Kapital* galiausiai pritarė kapitalo didinimui ir, kaip aprašyta pirmiau, akcininkai dėl to priėmė oficialų sprendimą 2007 m. spalio mėn.

2.3.2. **2008 m. kapitalo injekcija (2 priemonė)**

(29) Nepaisant kapitalo padidinimo 2007 m. lapkričio mėn., dėl nesėkmingo 2007–2008 m. žiemos sezono (kurį paveikė ankstesnė besniegė 2006–2007 m. žiema) bendrovių grupė patyrė dar daugiau sunkumų. 2008 m. pradžioje *Elan* grėsė bankrotas.

(30) Kai *SKB banka d.d.* 2008 m. pradžioje atsisakė toliau finansuoti *Elan*, *KD Kapital* 2008 m. kovo mėn. pasinaudojo savo pasirinkimo parduoti sandoriu, kuris įvykdytas nuo 2008 m. balandžio mėn. KAD nupirko *KD Kapital* akcijas ir taip padidino savo turimą *Elan* dalį. Nuo tada *Elan* yra visiškai valstybinė įmonė (žr. (20) konstatuojamąją dalį).

(31) Siekdami įveikti sunkią *Elan* finansinę būklę jos akcininkai 2008 m. balandžio mėn. paskyrė naują valdybą. Ši valdyba pradėjo dialogą su bankais siekdama susitarti, kad būtų atidėti *Elan* įsipareigojimų bankams vykdymo terminai ir taip bendrovė išvengtų bankroto. Bankai sutiko leisti tai daryti tik su sąlyga, kad *Elan* akcininkai skirtų bendrovei papildomo kapitalo.

(32) Tokiomis aplinkybėmis 2008 m. kovo mėn. *Elan* paprašė savo akcininkų skirti naujo papildomo kapitalo. Pagal savo 2008 m. birželio mėn. parengtą ilgalaikį 2008–2012 m. laikotarpio planą (toliau – ilgalaikis 2008–2012 m. planas) *Elan* 2008 m. birželio–liepos mėn. konkrečiau paprašė savo akcininkų skirti 25 mln. EUR. *Elan* akcininkai manė, kad šio ilgalaikio 2008–2012 m. plano nepakanka 25 mln. EUR kapitalo injekcijai pagrįsti. Jie iš tiesų tenorėjo skirti 10 mln. EUR ir sutiko padidinti kapitalą tokia suma tik su sąlyga, kad *Elan* prieš tai susitartų su ją finansuojančiais bankais dėl skolų grąžinimo terminų atidėjimo. Akcininkai taip pat paprašė parengti papildytą ilgalaikį *Elan* planą ([9]). Atsižvelgdama į šį prašymą *Elan* 2008 m. rugpjūčio 8 d. parengė papildomą savo verslo atgaivinimo planą (toliau – atgaivinimo planas). Vis dėlto *Elan* nepavyko susitarti su bankais dėl skolų grąžinimo terminų atidėjimo; priešingai, vienas iš *Elan* kreditorių *SKB banka d.d.* pradėjo teismo procesą siekdamas, kad būtų įvykdyti jo reikalavimai, ir 2008 m. rugpjūčio mėn., Liublianos teismas įpareigojo *Elan* grąžinti likusias skolas. Vykdydama šį teismo įsakymą bendrovė būtų bankrutavusi.

(33) Tokiomis aplinkybėmis *Elan* sušaukė skubų akcininkų susirinkimą, kuris įvyko 2008 m. rugpjūčio 28 d. Šiame susirinkime *Elan* akcininkai, remdamiesi KAD pasiūlymu, nusprendė skirti *Elan* 10 mln. EUR kapitalo injekciją, nors ir nebuvo tenkinama sąlyga, kad *Elan* susitartų su bankais dėl paskolų grąžinimo terminų atidėjimo.

(34) KAD stebėtojų taryba šiai kapitalo injekcijai pritarė dar iki akcininkų susirinkimo 2008 m. rugpjūčio mėn.; kitų akcininkų stebėtojų tarybos šiam sprendimui padaryti 10 mln. EUR kapitalo injekciją į *Elan* pritarė ne vėliau kaip 2008 m. rugsėjo mėn. pradžioje.

(35) Šie 2008 m. rugsėjo 8 d. akcininkų skirti įnašai buvo proporcingi kiekvieno akcininko nuosavybės daliai. Kaip aprašyta (6) konstatuojamojoje dalyje, *Elan* žiemos sporto ir jūrų sektoriaus veiklą tuo metu, kai suteikta pagalba, organizavo dvi patronuojamosios bendrovės *Elan Winter sport* ir *Elan Marine*. *Elan* skirta 10 mln. EUR kapitalo injekcija, iš kurios tuomet 5,924 mln. EUR padidintas *Elan Winter sport* ir 4,076 mln. EUR – *Elan Marine* kapitalas.

Ilgalaikis 2008–2012 m. planas

(36) Ilgalaikiame 2008–2012 m. plane, kurį 2008 m. birželio mėn. parengė *Elan*, visų pirma aprašyta *Elan* grupės ekonominė ir finansinė padėtis. Jame pasiūlyta imtis kelių restruktūrizavimo priemonių bendrovėse *Elan Winter sport* (investicijų į susijusias įmones derinimas, atsargų derinimas ir išeitinės išmokos) ir *Elan Marine* (atsargų derinimas, išeitinės išmokos, jūrinių konstrukcijų nurašymas). Kartu su šiomis restruktūrizavimo priemonėmis buvo numatyta atlikti tokius veiksmus bendrovėje *Elan Winter sport*:

— didinti darbo našumą, darbuotojų skaičių sumažinti nuo 340 iki 230,

— sumažinti prekių ženklų skaičių,

([9]) Žr. 2008 m. liepos 4 d. KAD stebėtojų tarybos 134-ojo posėdžio protokole pateiktos darbotvarkės 2 punkto 2 skirsnį.

— gerinti prekių asortimentą,

— pertvarkyti administraciją.

(37) Ilgalaikiame 2008–2012 m. plane numatyti veiksmai bendrovėje *Elan Marine*:

— investuoti į naują bendrąją įmonę *Elan Yachts*, kuri užsiimtų burlaivių kūrimu ir pardavimu,

— parduoti energetikos ir jachtų programas (*Elan PBO*) už [9,5–11,2] mln. EUR, kad sumažėtų *Elan Marine* skolos.

(38) Ilgalaikiame 2008–2012 m. plane toliau pateiktos *Elan* grupės ir jos patronuojamųjų bendrovių ateities prognozės, pagrįstos prielaida, kad pirmiau aprašytos restruktūrizavimo priemonės ir veiksmai bus įgyvendinti. Remiantis šiomis prognozėmis, *Elan Winter sport* veikla taptų pelninga nuo 2010 m., o *Elan Marine* – nuo 2011 m. Plane padaryta išvada, kad *Elan* likvidumo poreikiams tenkinti reikia papildomo [23–26] mln. EUR kapitalo. Tik turėdama tokį kapitalą *Elan* galėtų duoti pakankamai investicijų grąžos savo akcininkams.

Atgaivinimo planas

(39) 2008 m. rugpjūčio mėn. parengtame *Elan* atgaivinimo plane pirmiausia aprašyta *Elan* grupės bendrovių struktūra ir *Elan Winter sport* bei *Elan Marine* finansinė ir ekonominė padėtis, be to, pateikta išsami įsipareigojimų, išlaidų ir pajamų analizė. Toliau plane išanalizuota *Elan Winter sport* ir *Elan Marine* veikla 2008 m. sausio–birželio mėn. Kita plano dalis skirta bendrovės atgaivinimui. Joje siūlomus veiksmus pagal planą būtų buvę įmanoma įgyvendinti tik tuo atveju, jeigu *Elan* būtų gavusi naujo kapitalo injekciją ir būtų pavykę atidėti bankų paskolų grąžinimo terminus. Tačiau reikiamos sumos atgaivinimo plane nenurodytos.

(40) Atgaivinimo plane numatyta taikyti tokias priemones bendrovei *Elan Winter sport*:

— […]

(41) Bendrovei *Elan Marine* numatyta taikyti tokias priemones:

— […]

(42) Toliau atgaivinimo plane pateiktos 2008–2012 m. verslo prognozės, pagal kurias *Elan Winter sport* veikla taptų pelninga nuo 2010 m., o *Elan Marine* – nuo 2011 m.

3. **PAGRINDAS PRADĖTI PROCEDŪRĄ**

(43) Kaip rašoma (2)–(3) konstatuojamosiose dalyse, 2010 m. gegužės 12 d. Komisija nusprendė pradėti oficialią tyrimo procedūrą (toliau – sprendimas pradėti procedūrą). Šiame sprendime pradėti procedūrą Komisija iš pradžių manė, kad abi kapitalo injekcijos yra valstybės pagalba bendrovėms *Elan Ski* ir *Elan Marine*. Ji abejojo, ar tokią valstybės pagalbą galima laikyti suderinama su vidaus rinka. Visų pirma Komisija ištyrė, ar pagalbos gavėjos buvo sunkumų patiriančios įmonės.

3.1. SUNKUMŲ PATIRIANTI ĮMONĖ

(44) Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 10 punkte nustatyta, kokiomis konkrečiomis aplinkybėmis (pavyzdžiui, labai sumažėjus kapitalui) įmonę galima laikyti sunkumų patiriančia įmone. Sprendime pradėti procedūrą Komisija manė, kad *Elan Ski* ir *Elan Marine* netenkino Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 10 punkte nustatytų kriterijų. Tačiau pagal šių gairių 11 punktą įmonė vis tiek gali būti laikoma sunkumų patiriančia įmone, jeigu ji turi įprastų įmonei, kuri patiria sunkumų, būdingų bruožų. Atsižvelgdama į nuostolių didėjimą, apyvartos mažėjimą ir sunkią visos *Elan* grupės finansinę būklę Komisija manė, kad *Elan Ski* ir *Elan Marine* galima laikyti sunkumų patiriančiomis įmonėmis bent 2007–2008 m. laikotarpiu.

3.2. VALSTYBĖS PAGALBA

(45) Visų pirma Komisija įvertino, ar atitinkamoms priemonėms naudoti valstybiniai ištekliai ir ar jas reikėtų priskirti valstybei. Remdamasi faktais, jog KAD 100 % priklauso Slovėnijos valstybei, valstybė skiria visus bendrovės akcininkų susirinkimo ir stebėtojų tarybos narius ir visuose akcininkų susirinkimuose bei stebėtojų tarybos posėdžiuose dalyvauja Slovėnijos Vyriausybės atstovai, Komisija padarė preliminarią išvadą, jog KAD priemonėms

naudoti valstybiniai ištekliai ir jos priskirtinos valstybei. Dėl kitų *Elan* savininkų KAD-PPS, DSU, *Triglav Naložbe* ir *Triglav Insurance* taikytų pagalbos priemonių Komisija padarė išvadą, kad per oficialią tyrimo procedūrą taip pat reikia patikrinti, ar joms taip pat naudoti valstybiniai ištekliai ir ar jos priskirtinos valstybei.

(46) Antra, Komisija ištyrė, ar šiomis priemonėmis buvo suteiktas pranašumas pagalbos gavėjams. Suabejota, ar jos tenkina rinkos ekonomikos investuotojo kriterijų. Prie pirmosios priemonės nenorėjo prisidėti vienintelė privati *Elan* akcininkė *KD Kapital*; atrodė, kad ši priemonė nebuvo pagrįsta jokiu verslo planu ar kitokia informacija apie galimą tokios investicijos grąžą ateityje. Tuo metu, kai padaryta ši kapitalo injekcija, pagalbos gavėjai atrodė patiriantys finansinių sunkumų. Jokia privati bendrovė nedalyvavo taikant antrąją priemonę. Nors prieš akcininkams priimant sprendimą dėl kapitalo injekcijos iš tiesų buvo parengti ilgalaikis planas ir atgaivinimo planas, tačiau būta požymių, kad *Elan* akcininkai laikė šiuos planus nepakankamais. Tuo metu, kai pradėta taikyti antroji priemonė, *Elan Ski* ir *Elan Marine* vis dar patyrė finansinių sunkumų.

(47) Trečia, Komisijos manymu, Slovėnijos taikytos priemonės galėjo iškraipyti konkurenciją ir paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą, nes valstybės narės iš tiesų tarpusavyje prekiauja slidinėjimo įranga ir jūrų laivais.

3.3. PAGALBOS SUDERINAMUMAS SU VIDAUS RINKA

(48) Komisija preliminariai įvertino, ar tiriamos priemonės yra suderinamos su vidaus rinka pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires. Turint omenyje *Elan Ski* ir *Elan Marine* patirtus sunkumus ir tai, kad toje grupėje nėra kitų stiprių bendrovių, šios bendrovės iš esmės atitinka sanavimo ir restruktūrizavimo pagalbos reikalavimus. Kadangi atitinkamomis priemonėmis buvo padidintas kapitalas, jų negalima laikyti sanavimo pagalba, o vertinant jų kaip restruktūrizavimo pagalbos suderinamumą su vidaus rinka buvo neaišku, ar tenkinamos visos reikiamos sąlygos. Ypač neaišku, ar ta pagalba neviršijo būtino minimumo ir ar nebuvo nuosaviems įnašams ir kompensacinėms priemonėms būdingų bruožų.

(49) Taip pat preliminariai ištirta, ar šios priemonės gali būti su vidaus rinka suderinama regioninė pagalba. Abu pagalbos gavėjai yra įsikūrę regione, tinkamame pagalbai gauti pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies a punktą, tačiau neaišku, ar jie atitiko tokios pagalbos reikalavimus, nes tuo metu, kai suteikta pagalba, abu jos gavėjai buvo sunkumų patiriančios įmonės.

4. **SLOVĖNIJOS PASTABOS**

(50) Slovėnija pateikė savo pastabas 2010 m. birželio 9, 10 ir 16 d. raštais. Papildomos informacijos iš jos gauta 2011 m. spalio 10 d., taip pat 2012 m. kovo 6 d., kovo 30 d., balandžio 13 d., balandžio 16 d., balandžio 23 d., gegužės 10 d., gegužės 15 d. ir gegužės 30 d. raštais (žr. (4) konstatuojamąją dalį).

(51) Apibendrinant gautas pastabas, galima sakyti, kad Slovėnija nelaiko atitinkamų priemonių valstybės pagalba, nes, pasak jos, šioms priemonėms nenaudoti valstybiniai ištekliai ir jų nereikėtų priskirti valstybei. NET jei priemonės atitiktų šias sąlygas, pagalbos gavėjas dėl jų nebūtų įgijęs jokio pranašumo, nes Slovėnija jas taikydama vadovavosi rinkos ekonomikos investuotojo principu. Be to, Slovėnija tvirtina, kad tos priemonės niekaip nepaveikė prekybos ir neiškraipė konkurencijos, nes, pasak jos, žiemos sporto įrangos gaminių rinka yra labai konsoliduota ir toliau konsoliduojama, o *Elan* tėra nestipri kur kas stambesnių tos rinkos dalyvių konkurentė.

(52) Slovėnija nepateikė jokių argumentų dėl 1 priemonės galimo suderinamumo su vidaus rinka tuo atveju, jeigu ji buvo valstybės pagalba. 2 priemonę, Slovėnijos nuomone, galima laikyti suderinama su vidaus rinka pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires.

4.1. VALSTYBĖS PAGALBA

4.1.1. **Valstybiniai ištekliai ir priskyrimas valstybei**

(53) Slovėnija tvirtina, kad ji niekaip neprisidėjo prie *Elan* akcinio kapitalo didinimo.

(54) Ji primena, jog priemonės laikomos valstybės pagalba tada, kai jas taikant tiesiogiai ar netiesiogiai naudojami valstybiniai ištekliai ir jas reikia priskirti valstybei. Slovėnija pritaria, kad jeigu valstybė narė daro lemiamą įtaką tam tikrai įmonei, tai reiškia, kad tenkinama valstybinių išteklių naudojimo sąlyga. Tačiau negalima iškart daryti prielaidos, kad jeigu valstybė narė gali daryti lemiamą įtaką įmonei, tai ji iš tiesų pasinaudojo šia įtaka tuo konkrečiu nagrinėjamu atveju. Šį savo argumentą Slovėnija pagrindžia *Stardust Marine* bylos sprendimu ([10]) – jame pateikti rodikliai, pagal kuriuos turi būti nustatoma, ar valstybė konkrečiu atveju iš tiesų pasinaudojo savo turima įtaka. Tokie rodikliai yra integravimas į viešojo administravimo struktūras, įmonės veiklos pobūdis ir tokios veiklos vykdymas rinkoje įprastomis konkurencijos sąlygomis su privačiais rinkos dalyviais, įmonės teisinis statusas, valdžios institucijų vykdomos įmonės valdymo priežiūros intensyvumas. Slovėnija pažymi, kad reikėtų deramai atsižvelgti į tai, ar įmonė įsteigta pagal privatinę teisę.

(55) Šiuo klausimu Slovėnija dėl kiekvieno prie kapitalo injekcijų prisidėjusio subjekto pateikė tokius argumentus:

(56) KAD yra privatinės teisės reglamentuojamas subjektas, konkurencinėmis sąlygomis vykdantis veiklą rinkoje. Nors KAD yra valstybės kontroliuojama įmonė, vien iš to negalima daryti išvados, kad vertinamus rekapitalizavimo atvejus reikia priskirti valstybei. Valstybės dalyvavimas šiuose rekapitalizavimo procesuose neįrodytas dėl tokių priežasčių: KAD veiklą reglamentuoja Slovėnijos akcinių bendrovių įstatymas (*Zakon o gospodarskih družbah*, ZGD-1); įstatymai neriboja jos turto perleidimo; KAD savo lėšas gauna tik iš dividendų, palūkanų ir kitų investicinės ir verslo veiklos pajamų; rekapitalizuoti *Elan* nusprendė nepriklausomai sprendimus priimanti stebėtojų taryba. Nors valstybė iš tiesų patiki KAD valdyti pensijų fondus ir privatizuoti įmones, su šiomis užduotimis susiję viešieji interesai negali daryti įtakos KAD taikomoms priemonėms taip, kad tuos veiksmus reikėtų priskirti valstybei.

(57) DSU tiesiogiai priklauso valstybei, tačiau valstybė šios įmonės nefinansuoja ir ji stengiasi daryti kuo didesnės vertės investicijas. Nors valstybė iš tiesų patiki DSU valdyti pensijų fondus ir privatizuoti įmones, su šiomis užduotimis susiję viešieji interesai negali daryti įtakos DSU taikomoms priemonėms taip, kad tuos veiksmus reikėtų priskirti valstybei.

(58) *Zavarovalnica Triglav* valstybei priklauso netiesiogiai ir savo veiklą vykdo įprastomis rinkos sąlygomis. Valstybė jos veiklai tiesioginės įtakos nedaro. *Zavarovalnica Triglav* stebėtojų tarybos narius iš tiesų išrenka jos akcininkai, tačiau jie renkami kaip privatūs asmenys ir nė vienas iš jų nėra ėjęs jokių pareigų Slovėnijos Vyriausybėje ar administracijoje.

(59) *Triglav Naložbe*, netiesiogiai priklausanti valstybei per *Zavarovalnica Triglav*, yra pelno siekianti įmonė. Valstybė jos veiklai tiesioginės įtakos nedaro, o jos stebėtojų tarybos nariai yra nepriklausomi privatūs asmenys. Be to, *Triglav Naložbe* finansavo rekapitalizavimą komercine paskola.

4.1.2. **Pranašumo suteikimas**

1 priemonė

(60) Pasak Slovėnijos, taikant 1 priemonę *Elan* neįgijo jokio pranašumo dėl šių priežasčių: 2005 m. gruodžio mėn. *Elan* patvirtino 2006–2010 m. strateginės plėtros planą, į kurį įtraukti ir išsamūs tuometinių *Elan* patronuojamųjų bendrovių plėtros planai. Šiame 2006–2010 m. plėtros plane numatytos investicijos į abu – žiemos sporto ir jūrų pramonės – padalinius. Siekdama, kad būtų padarytos šios investicijos, *Elan* 2006 m. gegužės mėn. pasiūlė savo akcininkams nuo 2006 iki 2009 m. 20,2 mln. EUR padidinti *Elan* kapitalą. Šį pasiūlymą akcininkai vertino atsargiai; *Elan* jiems pateikė dokumentus, kuriuose aiškiai parodyta, kad toks kapitalo padidinimas būtų pelningas akcininkams. Didžiausia *Elan* akcininkė KAD 2006 m. lapkričio mėn. savarankiškai įvertino siūlomą kapitalo

([10]) 2002 m. gegužės 16 d. Sprendimas *Prancūzijos Respublika prieš Komisiją (Stardust Marine)*, C-482/99, Rink. p. I-4397.

padidinimą ir padarė išvadą, kad toks kapitalo padidinimas būtų pagrįsta investicija. *Triglav Naložbe* taip pat įvertino *Elan* prognozes ir pritarė kapitalo injekcijai, kuri būtų pagrįsta tomis prognozėmis. Be to, *Elan* akcininkai pareikalavo nepriklausomai įvertinti visą įmonių grupę; šiai užduočiai atlikti pasirinkta […] (žr. (24) konstatuojamąją dalį). Atlikus šį vertinimą nustatyta, kad investicijos yra reikalingos ir kad investicija bet kokiu atveju gali būti susigrąžinta pardavus akcijas jų tikrąja verte strateginiam partneriui.

(61) Remdamasi minėtais argumentais *Elan* su savo akcininkais 2007 m. sausio mėn. pasirašė ketinimų protokolą, kuriame susitarta, kad akcininkai šiai bendrovei skirs 10 225 mln. EUR kapitalo injekciją. Vienintelė privati *Elan* akcininkė *KD Kapital* taip pat pasirašė šį ketinimų protokolą nekeldama jokių papildomų sąlygų. Slovėnija mano, kad akcininkai priėmė šį sprendimą siekdami gauti pakankamą savo investuoto kapitalo grąžą, taigi jų veiksmai atitiko rinkos ekonomikos investuotojo principą.

(62) Faktą, kad akcininkų susirinkime 2007 m. spalio mėn. tebuvo formaliai susitarta dėl kapitalo injekcijos, Slovėnija paaiškino tuo, kad buvo vėluojama priimti sprendimą dėl privačios smulkiosios *Elan* akcininkės *KD Kapital* ginčo su didžiausia *Elan* akcininke KAD. *KD Kapital* turėjo 50 % vieno iš *Elan* konkurentų *Seaway group d.o.o.* akcijų ir norėjo skirti į *Elan* stebėtojų tarybą savo narį, kuris atstovautų jos interesams, o su tuo nenorėjo sutikti kiti akcininkai, nes *KD Kapital* turėjo kitos konkuruojančios bendrovės akcijų. Ginčą pavyko išspręsti, kai KAD pasiūlė *KD Kapital* pasirinkimo parduoti sandorį. Po šio sprendimo visi *Elan* akcininkai, tarp jų ir *KD Kapital*, oficialiai susitarė dėl 10 225 mln. EUR kapitalo injekcijos į *Elan*.

2 priemonė

(63) Slovėnijos teigimu, *Elan* 2008 m. pradžioje buvo tapusi beveik visiškai nemoki. Stebėtojų taryba ir akcininkai dėl to nedelsdami paskyrė naujus *Elan* valdybos narius, kurie pradėjo derėtis su *Elan* bankais dėl jos skolų grąžinimo terminų atidėjimo. Tačiau bankai reikalavo, kad akcininkai skirtų papildomo kapitalo injekciją *Elan*. Todėl *Elan* nepriklausomo konsultanto padedama 2008 m. gegužės mėn. parengė permainų strategiją; 2008 m. birželio mėn. parengtas ilgalaikis (2008–2012 m.) *Elan* planas, o 2008 m. rugpjūčio mėn. *Elan* vadovai patvirtino bendrovės atgaivinimo planą. 2008 m. liepos 11 d. akcininkai susitarė padidinti kapitalą su sąlyga, kad bankai prieš tai sutiktų, remdamiesi minėtais dokumentais, atidėti skolų grąžinimo terminus. Be to, pasak Slovėnijos, akcininkai atsižvelgė į bendrovės vertę, nustatytą nepriklausomai audito įmonei atlikus *Elan* nuosavo kapitalo įvertinimą ([11]). Per šį vertinimą nustatyta *Elan* rinkos vertė 2007 m. gruodžio 31 d. buvo 38 059 000 EUR. Akcininkai taip pat atsižvelgė į 2008 m. liepos 1 d. atliktą *Elan* vertės išankstinį įvertinimą. 2008 m. rugpjūčio 28 d. akcininkai galiausiai nusprendė skirti kapitalo injekciją net ir negavę išankstinio bankų sutikimo atidėti skolų grąžinimo terminus. Slovėnija tvirtina, kad jei akcininkai nebūtų to padarę, jiems grėsė pavojus prarasti visas savo investicijas į *Elan*. Remdamasi minėtais argumentais Slovėnija manė, kad *Elan* akcininkų veiksmai atitiko rinkos ekonomikos investuotojo principą.

4.1.3. **Konkurencijos iškraipymas ir poveikis prekybai**

(64) Pasak Slovėnijos, atitinkamos priemonės negalėjo iškraipyti konkurencijos ir neturėjo jokio poveikio prekybai. Pirma, tuo metu, kai padarytos kapitalo injekcijos į *Elan*, ji tebuvo nestipri kur kas stambesnių slidinėjimo prekių rinkos dalyvių konkurentė. Antra, *Elan* konkurentų privatiems akcininkams taip pat teko imtis priemonių, kad jų bendrovės atsigautų po 2007–2008 m. patirtų nuostolių.

4.2. SUDERINAMUMAS SU VIDAUS RINKA

(65) Slovėnija pateikė argumentų tik dėl 2 priemonės suderinamumo su vidaus rinka. Jos teigimu, ši priemonė yra suderinama su vidaus rinka pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires, nes *Elan* parengė perspektyvų restruktūrizavimo planą, kuriame buvo numatyta, be kita ko, daugiausia vidaus priemonėmis pagerinti bendrovių grupės veiklą.

([11]) […].

(66) Slovėnija teigia, kad po kapitalo padidinimo 2008 m. *Elan* iš tiesų sėkmingai įvykdė savo planus ir pasiekė, kad būtų atidėti jos trumpalaikių paskolų grąžinimo terminai. 2009 m. sausio mėn. patvirtinti etatų mažinimo planai, 2009 m. spalio mėn. *Elan* pardavė savo patronuojamąsias įmones *Elan Yachting d.o.o.* ir *Elan Marine Charter d.o.o.*, o 2010 m. balandžio mėn. parduota Obrovace (Kroatija) įsikūrusi *Elan Brod d.o.o.* Bendros jas pardavus gautos pajamos siekė [3,1–3,6] mln. EUR. 2010 m. gegužės mėn. *Elan* pavyko gauti naujų lėšų – [21,5–25,5] mln. EUR sumą – pagal susitarimą su savo bankais dėl ilgalaikės paskolos. Naujoji paskola panaudota senoms skoloms padengti. Galiausiai 2010 m. birželio 1 d. *Elan Winter sport* ir *Elan Marine* susijungė su patronuojančiąja bendrove *Elan*. Slovėnijos teigimu, kompensacinį poveikį turėjo ir *Elan* priklausiusios Šiaurės Amerikoje slidinėjimo prekes platinusios bendrosios įmonės su *Dal Bello Sports* likvidavimas. […] šalys 2009 m. gruodžio 14 d. susitarė nutraukti savo bendrosios įmonės susitarimą. 2010 m. sausio 1 d. buvo nutrauktas susitarimas dėl prekių platinimo Kanadoje, o 2011 m. sausio 1 d. – susitarimas dėl platinimo JAV.

5. **VERTINIMAS**

(67) Komisija tiria, ar pagalbos gavėjui buvo suteikta valstybės pagalba, kaip apibrėžta SESV 107 straipsnio 1 dalyje (žr. 5.2 punktą), ir jei taip, tai ar tokia pagalba gali būti suderinama su vidaus rinka (žr. 5.3 punktą). Norint tai ištirti, reikia nustatyti, nuo kada potencialų pagalbos gavėją reikia laikyti sunkumų patiriančia įmone (žr. 5.1 punktą).

5.1. SUNKUMŲ PATIRIANTI ĮMONĖ

(68) Pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 10 punktą įmonė laikoma sunkumų patiriančia įmone, jeigu ji per pastaruosius dvylika mėnesių prarado daugiau kaip pusę savo kapitalo arba jeigu atitinka kriterijus, kad jai pagal nacionalinę teisę būtų pradėta taikyti kolektyvinė nemokumo procedūra. Be to, kaip nustatyta sprendime pradėti procedūrą, Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 10 punkto kriterijų 2007 m. neatitiko nei patronuojamosios bendrovės, nei visa bendrovių grupė.

(69) Įmonė vis tiek gali būti laikoma patiriančia sunkumų pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 11 punktą, ypač jei ji turi sunkumų patiriančiai įmonei būdingų požymių, pavyzdžiui, auga jos nuostoliai, mažėja apyvarta, didėja atsargos, ji turi perteklinių pajėgumų, mažėja grynųjų pinigų srautai, auga skolos, didėja palūkanos, grynojo turto vertė yra mažėjanti arba nulinė.

(70) Atsižvelgiant į tai, reikia pažymėti, kad *Elan* grupės apyvarta 2003–2006 m. laikotarpiu išaugo nuo 109,2 iki 122,4 mln. EUR. Be to, šio laikotarpio (išskyrus 2004 m.) *Elan* grupės apskaitoje buvo užregistruotas grynasis pelnas. *Elan* finansinė būklė pradėjo blogėti 2007 m.: grupės apyvarta per tuos metus sumažėjo 5 mln. EUR iki 117,5 mln. EUR, o per 2008 m. dar labiau smuko iki 100 mln. EUR. *Elan* grupės veiklos rezultatai 2007 m. taip pat tapo neigiami: nuo 0,6 mln. EUR 2006 m. iki – 8,4 mln. EUR 2007 m., o per 2008 m. dar labiau smuko iki – 12,7 mln. EUR.

2 lentelė

Pagrindiniai finansiniai *Elan* grupės rodikliai

Rodikliai (duomenys išreikšti tūkstančiais eurų)	2003 m.	2004 m.	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.
Grynoji apyvarta	109 165	103 262	109 216	122 404	117 455	99 995
Veiklos sąnaudos	114 280	108 310	113 244	127 689	132 919	117 197
Grynasis pelnas arba nuostolis	3 480	– 9 430	3 996	596	– 8 432	– 12 695

(71) Tai galima iš dalies paaiškinti nešalta (besniege) 2006–2007 m. žiema, kuri pakenkė žiemos sporto padalinio prekybai. *Elan Ski* apyvarta iš tiesų smuko nuo 48,1 mln. EUR 2006 m. iki 40,8 mln. EUR 2007 m. ir dar labiau – iki 37,7 mln. EUR – per 2008 m. *Elan Ski* veiklos rezultatai per tą patį laikotarpį pablogėjo nuo – 0,5 mln. EUR 2006 m. iki – 6,7 mln. EUR 2007 m. ir – 13,0 mln. EUR 2008 m.

3 lentelė

Elan Ski

Rodikliai (duomenys išreikšti tūkstančiais eurų)	2006 m.	2007 m.	2008 m.
Grynoji apyvarta	48 113	40 852	37 662
Grynasis pelnas arba nuostolis	– 472	– 6 674	– 12 971

(72) *Elan* jūrų pramonės padalinio apyvarta per 2007 m. smarkiai išaugo nuo 31,8 mln. EUR iki 38,6 mln. EUR, tačiau taip pat susidarė nedidelis -0,3 mln. EUR nuostolis. Vis dėlto per 2008 m. padėtis blogėjo: apyvarta smuko trečdaliu nuo 38,6 mln. EUR iki 25,9 mln. EUR, be to, *Elan Marine* patyrė – 10,2 mln. EUR grynųjų nuostolių.

4 lentelė

Elan Marine

Rodikliai (duomenys išreikšti tūkstančiais eurų)	2006 m.	2007 m.	2008 m.
Grynoji apyvarta	31 836	38 627	25 876
Grynasis pelnas arba nuostolis	1 176	-305	– 10 214

(73) Iš 2–4 lentelėse pateiktų finansinių duomenų aiškiai matyti, kad 2007 m. pradžioje, kai pradėta taikyti 1 priemonė, *Elan* nebuvo sunkumų patirianti įmonė (žr. (78)–(85) konstatuojamąsias dalis).

(74) Tačiau pateikti finansiniai duomenys patvirtina, kad per 2007 m. *Elan* finansinė būklė ėmė blogėti, o 2008 m. tapo labai sunki. Mažėjo bendrovės apyvarta, didėjo juos nuostoliai, 2008 m. pradžioje jai grėsė nemokumas (žr. (29)–(34) ir (63) konstatuojamąsias dalis). Galima daryti išvadą, kad tuo metu, kai pradėta taikyti 2 priemonė, *Elan* buvo sunkumų patirianti įmonė pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires. *Elan* akcininkai iš tiesų sutiko padaryti kapitalo injekciją dėl to, kad be jos *Elan* būtų bankrutavusi (žr. (31)–(33) konstatuojamąsias dalis).

5.2. VALSTYBĖS PAGALBA

(75) SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti ir daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai, yra nesuderinama su vidaus rinka.

(76) SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos taikomos visos kartu, todėl valstybės pagalba laikoma tik tokia priemonė, kuri atitinka visas šias sąlygas.

5.2.1. **2007 m. kapitalo injekcija (1 priemonė)**

(77) Slovėnija iš esmės teigia, kad 1 priemonė buvo taikoma laikantis rinkos ekonomikos investuotojo principo, taigi dėl jos pagalbos gavėjas neįgijo jokio pranašumo. Be to, pasak Slovėnijos, ši kapitalo injekcija bet kokiu atveju nėra priskirtina valstybei (žr. (53)–(63) konstatuojamąsias dalis).

Taikymo pradžios data

(78) Pirmiausia reikia nustatyti tikslią datą, nuo kurios 1 priemonė pradėta taikyti *Elan*. Manoma, kad iš esmės bet kokiu atveju valstybės priemonė pradedama taikyti iškart, kai tik valstybė narė įsipareigoja ją taikyti, t. y. kai tik ją taikyti valstybei narei tampa teisiškai privaloma. Kaip aprašyta pirmiau (žr. (24) konstatuojamąją dalį), *Elan* su

savo akcininkais pasirašė ketinimų protokolą 2007 m. sausio 29 d., tačiau didinti kapitalą tebuvo formaliai susitarta 2007 m. spalio mėn. *Elan* akcininkų susirinkime. Todėl reikia nustatyti, ar ketinimų protokolą galima laikyti privalomu akcininkams taip, kad 1 priemonę būtų galima laikyti pradėta taikyti nuo šio ketinimų protokolo pasirašymo dienos.

(79) Atsižvelgdama į šias aplinkybes, Komisija pažymi, kad, kaip rašoma Slovėnijos pateiktoje teisinėje analizėje ([12]), Slovėnijos teisė konkrečiai nereglamentuoja, koks turi būti ketinimų protokolas. Toks ketinimų protokolas gali būti paprastas neįpareigojantis tebevykstančių derybų dokumentas, preliminarus susitarimas prieš sudarant sutartį arba sutartinis susitarimas. Ketinimų protokolo teisinė galia turi būti nustatyta kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgiant į jo teksto formuluotes, jo pasirašymo aplinkybes ir remiantis bendromis jo aiškinimo taisyklėmis pagal Slovėnijos teisę.

(80) Pagal Slovėnijos prievolių kodekso ([13]) 15 straipsnį susitarimo yra privaloma laikytis tada, kai šalys susitaria dėl svarbiausių jo nuostatų. Visų pirma turi būti nurodytos susitariančiosios šalys ir kiekvienas susitarimas turi turėti pagrindimą.

(81) Atsižvelgdama į tai, Komisija pažymi, kad ketinimų protokolo tekste buvo aiškiai nurodytos susitariančiosios šalys; jame jau buvo nurodyta bendra suma, kuria numatyta padidinti kapitalą (10,225 mln. EUR); nustatyta naujai skiriamo kapitalo didžiausia nominali suma ir didžiausia naujojo kapitalo akcijos kaina; kiekvienas ketinimų protokolą pasirašęs akcininkas susitarė, kad jo įnašas bus proporcingas tuo metu turėtų akcijų skaičiui; nurodyta, kokiam tikslui skirta kapitalo injekcija (daugiausia investicijoms į *Elan Winter sport* ir *Elan Marine*); nustatyta šio kapitalo naudojimo kontrolės tvarka. Reikia atsižvelgti ir į tai, kad šį ketinimų protokolą sudarė ne vien *Elan* akcininkai tarpusavyje, o akcininkai kartu su *Elan*. Pagal jį akcininkai *Elan* turėtų skirti kapitalo injekciją, o *Elan* turėtų užregistruoti naująsias akcijas ir panaudoti kapitalo injekciją pagal ketinimų protokole numatytąją paskirtį. Atsižvelgdama į tai, Komisija mano, kad dalyvaujančios šalys susitarė dėl visų svarbiausių nuostatų, kad būtų galima sudaryti įpareigojantį susitarimą.

(82) Iš ketinimų protokolo teksto formuluočių taip pat galima spręsti, kad šalys sudarė įpareigojantį susitarimą: akcininkai ir *Elan* „patvirtina savo ketinimą didinti kapitalą“, akcininkai „prisidės prie kapitalo injekcijos“, naujosios akcijos „bus apmokėtos grynaisiais pinigais“.

(83) Taip pat iškart po to, kai buvo pasirašytas šis ketinimų protokolas, *Elan* sudarė sutartį dėl naujos gamybos linijos įdiegimo; iš to taip pat galima spręsti, kad *Elan* tikėjosi gauti kapitalo injekciją iš savo akcininkų.

(84) Galiausiai reikia pažymėti, jog teisinėje analizėje, kurią pateikė Slovėnija, buvo padaryta išvada, kad ketinimų protokolas tapo privalomas vykdyti, kai tik jis buvo pasirašytas, t. y. akcininkai įsipareigojo nuspręsti padaryti kapitalo injekciją ir, priėmę šį sprendimą, skirti reikiamą kapitalą. Šioje analizėje teigiama, kad Slovėnijos teismai dar neišsprendė klausimo, ar galima priversti susitarimo šalį vykdyti savo įsipareigojimą balsuoti už kapitalo didinimą, tačiau tokį susitarimą pažeidusi šalis paprastai turėtų atlyginti nuostolius.

(85) Atsižvelgdama į išdėstytus argumentus, Komisija daro išvadą, kad ketinimų protokolo pasirašymo dieną, 2007 m. sausio 29 d., galima laikyti 1 priemonės taikymo pradžios data.

Atrankinio pranašumo suteikimas pagalbos gavėjui

(86) Priemonė laikoma valstybės pagalba, jeigu ji yra speciali arba atrankinė tuo, kad ja remiamos tik tam tikros įmonės arba tam tikrų prekių gamyba.

([12]) Ją 2012 m. balandžio 16 d. atliko teisės paslaugų įmonė *Jadek&Pensa*, www.jadek-pensa.si/en.
([13]) „Obligacijski zakonik“, paskelbtas Slovėnijos oficialiajame leidinyje Nr. 83/2001, su pakeitimais.

P a g a l b o s g a v ė j a s

(87) SESV 107 straipsnio 1 dalyje apibrėžiant, kas yra pagalbos gavėjas, vartojama sąvoka „įmonė“. Kaip savo sprendimais patvirtino Sąjungos teismai, įmonė pagal šią nuostatą nebūtinai yra vienas juridinis asmuo, tai gali būti ir įmonių grupė ([14]). Nustatant įmonės, kaip apibrėžta toje nuostatoje, dalyvavimą svarbiausia tai, ar egzistuoja susijęs „ekonominis vienetas“. Ekonominį vienetą gali sudaryti keli juridiniai asmenys. Tiriamu atveju juridinis asmuo, kuriam skirta kapitalo injekcija, yra *Elan*. Tuo metu, kai pradėta taikyti ši priemonė, *Elan* turėjo keturias patronuojamąsias bendroves *Elan Winter sport*, *Elan Marine*, *Elan Inventa d.o.o.* ir *Marine Nova* d.o.o. (žr. (6) konstatuojamąją dalį). Po kapitalo injekcijos *Elan* skyrė akcininkų paskolas *Elan Winter sport* ir *Elan Marine*. Šios akcininkų paskolos vėliau paverstos šių patronuojamųjų bendrovių akciniu kapitalu. Todėl reikia nustatyti, ar kapitalo injekcija buvo naudinga visai grupei, ar tik atitinkamoms bendrovėms *Elan Winter sport* ir *Elan Marine*.

(88) Pirma, vertinant nuosavybės santykius, svarbu tai, kad *Elan* turėjo 100 % abiejų patronuojamųjų bendrovių *Elan Winter sport* ir *Elan Marine* akcijų. Todėl *Elan* visiškai kontroliavo šių patronuojamųjų bendrovių verslo veiklą.

(89) Antra, tuo metu, kai pradėta taikyti ši priemonė, *Elan Winter sport* ir *Elan Marine* užsiėmė pagrindine *Elan* veikla, t. y. slidžių, snieglenčių ir jachtų gamyba. Kitos patronuojamosios bendrovės arba nedalyvavo rinkoje (*Marine Nova d.o.o.*), arba savo veikla papildė pagrindinę *Elan* veiklą (*Elan Inventa d.o.o.*). Ir iš tiesų tada, kai *Elan* buvo restruktūrizuota, *Elan Winter sport* ir *Elan Marine* buvo prijungtos prie patronuojančiosios bendrovės *Elan* – tai dar vienas požymis, kad priemonės naudos gavėja galima laikyti visą bendrovių grupę.

(90) Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, daroma išvada, kad kapitalo padidinimas buvo naudingas visai *Elan* grupei. Toliau reikia įvertinti, ar šios priemonės naudos gavėjui buvo suteiktas pranašumas.

P r a n a š u m a s

(91) Jeigu priemonė tenkina privataus rinkos ekonomikos investuotojo principo reikalavimus, galima atmesti prielaidą, kad ja buvo suteiktas pranašumas. Pasak teismų praktikos, rinkos investuotojas pagal aplinkybes ir vadovaudamasis savo interesais stengtųsi iš savo turto gauti kuo didesnę grąžą net tada, kai tai būtų investicija į įmonę, kurios akcijų jis jau turi ([15]). Tiriamu atveju reikia įvertinti, ar priemonės naudos gavėjo akcininkai vadovavosi šiuo principu, savo sprendimą investuoti iš anksto pagrįsdami informacija, iš kurios buvo galima spręsti apie tokios operacijos ekonominę naudą.

(92) Todėl Komisija atsižvelgia į tiriamos kapitalo injekcijos aplinkybes ir į informaciją, kuria remdamiesi akcininkai dėl jos priėmė sprendimą. Kaip aprašyta pirmiau, tuo metu, kai pradėta taikyti ši priemonė, *Elan* nebuvo sunkumų patirianti įmonė pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires (žr. (68)–(73) konstatuojamąsias dalis). Sprendimas skirti naujo kapitalo injekciją *Elan* buvo pagrįstas nepriklausomo konsultanto […] atliktu bendrovės vertinimu ir keliais kitais pačios *Elan* ir didžiausios jos akcininkės KAD parengtais dokumentais. Išsamios *Elan* kapitalo didinimo poveikio analizės duomenimis, po investicijų 2006–2010 m. laikotarpiu žiemos sporto padalinio sukauptas grynasis pelnas būtų 15,4 mln. EUR, o jei kapitalas nebūtų padidintas, tai atitinkamas sukauptas grynasis nuostolis būtų 4,8 mln. EUR. Po kapitalo investicijos taip pat padidėtų 2006–2010 m. laikotarpiu jūrų pramonės padalinio sukauptas grynasis pelnas (žr. (23)–(24) konstatuojamąsias dalis).

(93) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manoma, kad *Elan* akcininkai skirdami įnašus bendrovei vadovavosi rinkos ekonomikos investuotojo principu, todėl 1 priemonės naudos gavėjui jokio pranašumo nesuteikta. Kadangi tuo remiantis galima iš karto atmesti valstybės pagalbos buvimo tikimybę, toliau nevertinama, ar 1 priemonę reikėtų priskirti valstybei. Komisija daro išvadą, kad 1 priemonė nėra valstybės pagalba.

([14]) Žr. 1984 m. lapkričio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Intermills prieš Komisiją*, 323/82, Rink. p. 3809, 11 ir tolesnius punktus.
([15]) 2003 m. kovo 6 d. Sprendimas *WestLB prieš Komisiją*, T-228/99, Rink. p. II-435.

5.2.2. **2008 m. kapitalo injekcija (2 priemonė)**

(94) Kaip ir dėl 1 priemonės, Slovėnija iš esmės teigia, kad 2 priemonė buvo taikoma vadovaujantis rinkos ekonomikos investuotojo principu, taigi jos naudos gavėjas neįgijo jokio pranašumo. Be to, pasak Slovėnijos, ši kapitalo injekcija bet kokiu atveju nėra priskirtina valstybei (žr. (53)–(63) konstatuojamąsias dalis). Galiausiai, Slovėnijos teigimu, ši priemonė niekaip nepaveikė prekybos ir neiškraipė konkurencijos (žr. (64) konstatuojamąją dalį).

Valstybiniai ištekliai ir priskyrimas valstybei

(95) Priemonė laikoma valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį tada, kai ją taikant tiesiogiai ar netiesiogiai naudojami valstybiniai ištekliai ir ją reikia laikyti priskirtina valstybei.

(96) Pagal teismų praktiką įmonės išteklius reikia laikyti valstybiniais ištekliais tada, kai valstybė gali, naudodamasi savo lemiama įtaka tokiai įmonei, nuspręsti, kaip jos ištekliai turi būti naudojami ([16]).

(97) Tačiau vien tuo, kad valstybė geba kontroliuoti subjektus, kuriems skirtos pagalbos priemonės, negalima savaime pagrįsti prielaidos, kad tų subjektų veiksmai priskirtini valstybei. Priskyrimo valstybei sampratą Teismas plačiau paaiškino *Stardust Marine* bylos sprendime ([17]). Jame pateikti šie rodikliai, pagal kuriuos pagalba priskiriama valstybei: valstybės įmonės integravimas į viešojo administravimo struktūras, šių struktūrų veiklos pobūdis ir tokios veiklos vykdymas rinkoje įprastomis konkurencijos sąlygomis su privačiais rinkos dalyviais, įmonės teisinis statusas (ar jai taikoma viešoji teisė, ar bendroji įmonių teisė), valdžios institucijų vykdomos įmonės valdymo priežiūros intensyvumas ar bet koks kitas rodiklis, konkrečiu atveju rodantis, kad valdžios institucijos dalyvauja tvirtinant priemonę arba kad mažai tikėtina, jog jos nedalyvauja, taip pat atsižvelgiant į priemonės taikymo sritį, turinį arba jos sąlygas.

(98) Kaip aprašyta (54) konstatuojamojoje dalyje, Slovėnija remiasi *Stardust Marine* bylos sprendimu ir teigia, jog vien to, kad valstybei priklauso bendrovės KAD ir DSU, nepakanka, kad jų veiksmai būtų iškart priskirtini valstybei. Dėl *Triglav Naložbe* ir *Zavarovalnica Triglav* Slovėnija mano, kad valstybė šių bendrovių nekontroliuoja ir kad jų veiksmai taip pat bet kokiu atveju nepriskirtini valstybei. Dėl priskyrimo valstybei Slovėnija ypač pabrėžia, kad visi *Elan* akcininkai yra įsisteigę pagal privatinę teisę ir to pakanka, kad būtų užtikrintas pakankamas šių bendrovių nepriklausomumas nuo valstybės.

(99) Pirmiausia Komisija pažymi, jog vien to, kad valstybei priklausanti bendrovė yra įsteigta pagal privatinę teisę, nepakanka, kad būtų galima atmesti prielaidą, kad jos veiksmai gali būti priskirtini valstybei. Tokių atvejų, kai valstybė tiesiogiai teikia pagalbą, nereikėtų skirti nuo atvejų, kai pagalba teikiama per valstybinius arba privačius subjektus, valstybės įsteigtus arba paskirtus tai pagalbai administruoti. Be to, kaip aprašyta pirmiau, Teismas nustatė kelis rodiklius, iš kurių galima spręsti apie pagalbos priskyrimą valstybei; privatinės arba viešosios teisės taikymas bendrovei tėra vienas iš šių rodiklių (žr. (97) konstatuojamąją dalį). Todėl reikia ištirti, ar yra kitų faktų, įrodančių, kad 2 priemonė priskirtina valstybei.

(100) Šiuo klausimu Komisija pažymi, jog esama kelių požymių, kad valstybė aktyviai dalyvavo akcininkams priimant sprendimą skirti papildomo kapitalo injekciją pagalbos gavėjui. Nors Slovėnija paneigė žiniasklaidos pranešimus, kuriuose pabrėžtas valstybės vaidmuo gelbėjant *Elan*, kaip „gandus“ arba „perdėtą tikrovės supaprastinimą“, tokie pranešimai parodo, kaip visuomenė suvokė tuo metu Vyriausybės vykdytą pramonės politiką. Toliau plačiau paaiškinta, jog prielaidą, kad Slovėnijos Vyriausybė tuo metu vykdė aktyvią pramonės politiką, iš tiesų patvirtina EBPO paskelbta įmonių valdymo Slovėnijoje apžvalga, kurioje taip pat pabrėžta, kad Slovėnijos Vyriausybė įmonių valdymo reformos veiksmų planą priėmė tik praėjus beveik (vieniems) metams po 2 priemonės taikymo

([16]) 2002 m. gegužės 16 d. Sprendimas *Prancūzijos Respublika prieš Komisiją (Stardust Marine)*, C-482/99, Rink. p. I-4397.
([17]) 2002 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Prancūzijos Respublika prieš Komisiją (Stardust Marine)*, C-482/99, Rink. p. I-4397, 50–59 punktai.

pradžios, t. y. 2009 m. viduryje ([18]). Taigi 2008 m. birželio mėn., kai netvirta *Elan* padėtis tapo viešai žinoma, žiniasklaida pranešė apie galimą valstybės paramą *Elan*. Vokietijos sporto žurnalas 2008 m. birželio 6 d. rašė, kad, pasak gandų, Vyriausybė ketinanti skirti 5,7 mln. EUR kapitalo injekciją *Elan* praėjusio nesėkmingo žiemos sezono nuostoliams kompensuoti ([19]). Slovėnijos žiniasklaida taip pat svarstė *Elan* padėtį ir pabrėžė valstybės paramos svarbą darbo vietų išsaugojimui; pavyzdžiui, didžiausias komercinis (nepriklausomas) televizijos kanalas „PopTv“ savo interneto svetainėje 2008 m. birželio 26 d. pranešė, jog *Elan* valdyba ir stebėtojų taryba tikisi, kad bendrovės finansines problemas išspręs valstybė, ir pridūrė, kad jeigu valstybė nesuteiks jai finansinės paramos, gali būti prarasta daugiau kaip 700 darbo vietų ([20]).

(101) Toliau išsamiau rašoma apie tai, kad valdžios institucijų dalyvavimą arba jų nedalyvavimo neįtikimumą aiškiausiai parodo didžiausios *Elan* akcininkės KAD (kuri tuo metu, kai padaryta kapitalo injekcija, kontroliavo 57,61 % *Elan* akcijų) ir DSU (tuo metu turėjusios 17,34 % *Elan* akcijų) atvejai. NET ir nepriklausomas konsultantas […] savo 2006 m. gruodžio 22 d. pateiktoje vertinimo ataskaitoje ([21]) atkreipė dėmesį į tai, kad politinės aplinkybės daro įtaką KAD ir DSU sprendimams. Analizuodamas *Elan* (kuri tuo metu vadinta *Skimar d.o.o.*) privatizavimo galimybę […] padarė išvadą, kad dvi iš jos savininkių – KAD ir DSU – yra 100 % Vyriausybės kontroliuojamos įmonės, todėl tikėtina, kad jų sprendimas dėl pardavimo būtų pagrįstas politiniais ir ekonominiais motyvais.

(102) Komisija atskirai ištyrė, ar valstybė kontroliavo kiekvieną akcininką ir ar jo įnašą į kapitalo injekciją galima laikyti valstybiniais ištekliais. Komisija taip pat nagrinėjo, ar sprendimas skirti *Elan* kapitalo injekciją priskirtinas valstybei. Šiuo tikslu Komisija daugiausia dėmesio skyrė kiekvieno akcininko stebėtojų tarybos sudėčiai ir ar ta stebėtojų taryba turėjo pritarti 2008 m. kapitalo injekcijai į *Elan*. Komisija taip pat tyrė, iš kokių papildomų požymių galima spręsti apie valdžios institucijų dalyvavimą tvirtinant šią priemonę arba apie tai, kad mažai tikėtina, jog jos galėjo nedalyvauti.

K A D

(103) Komisija pažymi, kad tuo metu, kai pradėta taikyti ši priemonė, Slovėnijos valstybei priklausė 100 % KAD – didžiausios *Elan* akcininkės – akcijų. Visus KAD akcininkų susirinkimo ir jos stebėtojų tarybos narius skyrė Slovėnijos Vyriausybė (žr. (11) konstatuojamąją dalį). Pagal KAD įstatus bendrovė yra įpareigota sutikti sudaryti sandorį, jei jo vertė viršija 1 % KAD akcinio kapitalo dydžio. Vertinama kapitalo injekcija ir buvo laikoma tokiu sandoriu, ir KAD stebėtojų taryba iš tiesų apsvarstė kapitalo injekciją į *Elan* ir jai pritarė savo 134-ajame posėdyje 2008 m. liepos 10 d. ir 135-ajame posėdyje 2008 m. rugpjūčio mėn ([22]).

(104) Kadangi KAD priklauso Slovėnijos valstybei, galima daryti prielaidą, kad valstybė gali kontroliuoti šią bendrovę ir KAD išteklius iš esmės galima laikyti valstybiniais ištekliais. Priešingai Slovėnijos nuomonei, šios išvados nekeičia faktas, kad lėšos kapitalo injekcijai buvo gautos iš KAD dividendų, palūkanų ir kitų pajamų. Dividendai, palūkanos ar kitos pajamos buvo panaudotos užuot perleidus jas bendrovę kontroliuojančiai akcininkei – valstybei, todėl sumažėjo valstybės ištekliai ir tai galima laikyti valstybinių išteklių panaudojimu ([23]).

(105) Dėl 2 priemonės priskyrimo valstybei Komisija mano, jog KAD nebūtų skyrusi kapitalo injekcijos, jeigu valstybės institucijos nebūtų dariusios įtakos jos priimamiems sprendimams. Didelės valstybės įtakos negalima paaiškinti

([18]) 2011 m. kovo 28 d. EBPO apžvalga „Įmonių valdymas Slovėnijoje“ (*Corporate Governance in Slovenia*), p. 9, http://www.oecd.org/document/58/0,3746,en_2649_34813_47492282_1_1_1_1,00.html.

([19]) *Gerüchten zufolge will die Regierung für Verluste nach dem schlechten Winter Elan eine Finanzspritze von EUR 5,7 Mio euro zukommen lassen. Sport Artikel Zeitung „SAZsport“*, 2008 m. birželio 9 d.: *„Zweiter Abgang an der Spitze“*.

([20]) http://24ur.com/novice/gospodarstvo/kriticne-razmere-v-elanu_comment_p1_a19.html?&page=1&p_all_items=19.

([21]) […], *Skimar* grupės vertinimas, 2006 m. gruodžio 22 d., p. 28.

([22]) Žr. šio posėdžio protokolą: „[…] pritaria, kad valdyba imtųsi visų reikiamų priemonių KAD investicijai į bendrovę *Skimar, d.o.o.* apsaugoti ir jos vertei kuo labiau padidinti, įskaitant šios bendrovės rekapitalizavimą proporcingai *Kapitalska družba, d.d.* ir *Prvi pokojninski sklad RS* (Pagrindinio pensijų fondo) turimai jos nuosavybės daliai – iš viso 57,606 %; atitinkama suma gali būti daugiausia 5 761 000,00 EUR.“

([23]) 1998 m. rugsėjo 17 d. pateikta Generalinio advokato išvada byloje *Italija prieš Komisiją*, C-6/97, Rink. p. I-2981. 22 konstatuojamojoje dalyje teigiama, kad „lemiamas kriterijus yra ne intervencijos pobūdis ir tikrai ne jos teisinė forma ar tikslas, kurio ja siekiama, o jos rezultatas. Bet kokia intervencija, dėl kurios įgyjamas ekonominis pranašumas ir kartu atitinkamai sumažinami valstybės ištekliai… iš esmės yra valstybės pagalba pagal Sutarties [107] straipsnį“.

vien tuo, kad Slovėnijos valstybė tuo metu buvo vienintelė KAD akcininkė, kad visi KAD stebėtojų tarybos nariai buvo paskirti valstybės ir kad stebėtojų taryba iš tiesų turėjo pritarti šiai operacijai; papildomas rodiklis, iš kurio galima spręsti apie didelę valstybės įtaką KAD sprendimams, yra tai, kad Slovėnijos Vyriausybės atstovai dalyvauja visuose akcininkų susirinkimuose ir stebėtojų tarybos posėdžiuose (žr. (45) konstatuojamąją dalį).

(106) Siekiant pramonės politikos tikslų Vyriausybės daroma įtaka KAD (ir kito valstybės kontroliuojamo fondo – kompensacinio nuostolių atlyginimo fondo SOD) sprendimams taip pat pabrėžta EBPO Slovėnijos įmonių valdymo apžvalgoje: „Abu fondai tapo Vyriausybės priemone, kuria naudodamasi ji gali daryti didelę įtaką privatizuotų įmonių valdyboms bei vadovams ir galiausiai aktyviai dalyvauti priimant sprendimus dėl jų nuosavybės perleidimo. Bent iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad viena iš tokio elgesio priežasčių yra noras riboti užsienio įmonių gebėjimą kontroliuoti svarbias šalies įmones ir pramonės šakas. Visa ši tiesiogiai ir netiesiogiai valstybės turėta nuosavybė teikė galimybę ankstesnėms Vyriausybėms daryti reikšmingą ir kai kada neskaidrią įtaką svarbių Slovėnijos verslo sektorių veikimui ir įmonių kontrolės rinkai“ ([24]).

(107) Slovėnijos Vyriausybės dokumente „Struktūriniai 2010 ir 2011 m. pokyčiai“ ([25]) dar labiau pabrėžtas KAD ir valstybės kontroliuojamo kompensacinio nuostolių atlyginimo fondo (SOD) vaidmuo siekiant Slovėnijos pramonės politikos tikslų, pavyzdžiui, teikiant pagalbą *Elan*. Šio dokumento 2.1.1 antraštinėje dalyje „*Valstybės įmonėms valdyti skirtos viešosios įstaigos įsteigimas, KAD ir SOD reorganizavimas*“ nustatyta: „Po šio restruktūrizavimo KAD ir SOD neturi likti jokių strateginių investicijų: <…> – nesėkmingų investicijų, tapusių strateginėmis, nes valstybė siekia padėti tokioms bendrovėms (*Mura, Elan*) įveikti jų patiriamus sunkumus“. Toks apibūdinimas, kad strategine investicija tapo KAD investicija į *Elan*, „nes valstybė siekia padėti“ *Elan*, visiškai prieštarauja Slovėnijos teiginiui, kad sprendimus KAD priėmė savarankiškai (žr. (56) konstatuojamąją dalį). Šiame Vyriausybės dokumente toliau paaiškinta, jog tai, kad valstybė iš pusiau valstybinio sektoriaus tiesiogiai perėmė nesėkmingas strategines investicijas, buvo daugiausia su personalu susijusi užduotis, o KAD ir SOD įsteigta restruktūrizavimo bendrovė PDP buvo tiesiogiai perduota valstybės nuosavybėn todėl, kad jos personalas nebegalėjo dirbti KAD ir SOD ([26]).

(108) Komisija paprašė Slovėnijos pateikti savo pastabas dėl minėtų dokumentų. Slovėnija patvirtino, kad jos Vyriausybė nepriėmė sprendimo rekapitalizuoti *Elan*. Slovėnija pažymėjo, kad EBPO apžvalgoje, kurioje rašoma, jog KAD ir SOD tapo Vyriausybės priemone, kuria naudodamasi ji gali daryti didelę įtaką privatizuotų įmonių valdyboms ir vadovams, visai neminimos bendrovės DSU, *Zavarovalnica Triglav* ir *Triglav Naložbe* ir kad minėtame Slovėnijos Vyriausybės dokumente nekalbama apie jokią tiesioginę ar netiesioginę valstybės įtaką *Zavarovalnica Triglav* ar *Triglav Naložbe* turtui. Be to, Slovėnija atkreipė dėmesį į EBPO apžvalgos teksto dalį, kurioje rašoma, kad „dėl centrinio koordinavimo trūkumo yra sunku efektyviai valdyti Vyriausybės nuosavybės interesus“, ir paaiškino, jog už KAD visada atsakė Finansų ministerija, o už gamybos sektorių, kuriam priklauso *Elan*, atsako Ekonomikos ministerija. Dėl strateginėmis tapusių nesėkmingų investicijų, apie kurias rašoma minėtame Vyriausybės dokumente, Slovėnija pažymi, kad bendrovė *Mura*, kuri kartu su *Elan* tame dokumente nurodyta kaip tokių investicijų pavyzdys, 2009 m. spalio mėn. buvo priversta pradėti bankroto procedūras.

(109) Slovėnijos pastabos nepaneigia pirmiau pateiktų argumentų, kad valdžios institucijos dalyvavo taikant šią priemonę arba kad mažai tikėtina, jog jos galėjo nedalyvauti. Teiginys, kad Vyriausybė nedalyvavo priimant sprendimą dėl rekapitalizavimo, tėra paviršutiniškas; tai, kad EBPO apžvalgoje konkrečiai neminimos DSU, *Zavarovalnica Triglav* ir *Triglav Naložbe* ir joje kalbama apie centrinio koordinavimo trūkumą, nekeičia bendros šioje apžvalgoje pateiktos išvados, kad Slovėnijos Vyriausybė aktyviai darė įtaką ekonomikai siekdama savo pramonės politikos

([24]) EBPO apžvalga: įmonių valdymas Slovėnijoje, p. 9, 2011 m. kovo 28 d. http://www.oecd.org/document/58/0,3746,en_2649_34813_47492282_1_1_1_1,00.html.

([25]) „Struktūriniai 2010 ir 2011 m. pokyčiai“, Slovėnijos Respublikos Vyriausybė, 2009 m. spalio mėn., p. 12 http://www.svrez.gov.si/fileadmin/svez.gov.si/pageuploads/docs/strukturne_prilagoditve/Strukturne_prilagoditve_v_letih_2010_in_2011.pdf.

([26]) „Struktūriniai 2010 ir 2011 m. pokyčiai“, Slovėnijos Respublikos Vyriausybė, 2009 m. spalio mėn., p. 13 http://www.svrez.gov.si/fileadmin/svez.gov.si/pageuploads/docs/strukturne_prilagoditve/Strukturne_prilagoditve_v_letih_2010_in_2011.pdf.

tikslų. Toliau aprašyta, kaip valstybė kontroliavo bendroves *Zavarovalnica Triglav* ir *Triglav Naložbe*, kurios konkrečiai neminimos EBPO apžvalgoje ir Slovėnijos Vyriausybės dokumente. Vis dėlto reikia turėti omenyje, kad šios bendrovės buvo smulkiosios akcininkės, teturėjusios 25 % *Elan* akcijų. Galiausiai, kalbant apie minėtą Vyriausybės dokumentą, reikia pažymėti, kad vertinant tiriamą atvejį kitos sunkumų patyrusios bendrovės, laikytos „strategine investicija“, bankrotas nėra reikšmingas.

(110) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, daroma išvada, kad 2008 m. KAD kapitalo injekcijai į *Elan* naudoti valstybiniai ištekliai ir ji priskirtina Slovėnijos valstybei.

K A D - P P S

(111) Kaip aprašyta (12) konstatuojamojoje dalyje, KAD valdo PPS ir kontroliuoja jos turimas akcijas. Todėl KAD-PPS dalyvavimą darant kapitalo injekciją reikėtų vertinti taip pat kaip ir KAD dalyvavimą. KAD stebėtojų tarybos pritarimas kapitalo injekcijai jos 134-ajame posėdyje, vykusiame 2008 m. liepos 10 d., iš tiesų taip pat buvo sutikimas daryti kapitalo injekciją PPS vardu ([27]). Tokį patį poveikį turėjo ir 2008 m. rugpjūčio mėn. 135-ajame KAD stebėtojų tarybos posėdyje priimtas sprendimas.

(112) Todėl daroma išvada, kad 2008 m. KAD-PPS kapitalo injekcijai į *Elan* naudoti valstybiniai ištekliai ir ji priskirtina Slovėnijos valstybei.

D S U

(113) Komisija pažymi, kad tuo metu, kai buvo suteikta pagalba, DSU 100 % tiesiogiai priklausė valstybei. Jos stebėtojų taryboje yra trys nariai; du iš jų skiria akcininkė Slovėnijos valstybė (žr. (13) konstatuojamąją dalį). Tuo metu, kai padarytos kapitalo injekcijos, trečiasis stebėtojų tarybos narys taip pat buvo paskirtas valstybės. Pagal bendrovės įstatus jos stebėtojų taryba balsų dauguma priima sprendimus ir prižiūri DSU verslo valdymą. DSU stebėtojų taryba iš tiesų apsvarstė ir patvirtino kapitalo injekciją į *Elan* neeiliniame posėdyje, vykusiame 2008 m. liepos 11 d., ir iš dalies pakeitė šį sprendimą dviejuose vėlesniuose neeiliniuose posėdžiuose 2008 m. rugpjūčio 26 d. ir 2008 m. rugsėjo 8 d. ([28])

(114) Kadangi DSU priklauso Slovėnijos valstybei, galima daryti prielaidą, kad valstybė gali kontroliuoti šią bendrovę ir kad DSU išteklius iš esmės galima laikyti valstybiniais ištekliais. Priešingai Slovėnijos nuomonei, tai, kad kapitalo injekcijai lėšos buvo gautos iš DSU dividendų, palūkanų ir kitų pajamų, šios išvados nekeičia, kaip paaiškinta (104) konstatuojamojoje dalyje.

(115) Vertinant 2 priemonės priskyrimą valstybei reikia atsižvelgti į tai, kad visi trys stebėtojų tarybos nariai tuo metu, kai pradėta taikyti ši priemonė, buvo paskirti vienintelės DSU akcininkės – Slovėnijos valstybės – ir kad norint vykdyti šią operaciją iš tiesų reikėjo stebėtojų tarybos sutikimo. Kaip išdėstyta pirmiau, politinių tikslų įtaka DSU sprendimams pripažinta 2006 m. gruodžio 22 d. […] pateiktoje vertinimo ataskaitoje ([29]). Tai, kad DSU kartu su KAD 2010 m. perleido turėtas *Elan* akcijas finansų kontroliuojančiajai bendrovei PDP, taip pat reikia vertinti atsižvelgiant į pirmiau pateiktus paaiškinimus dėl to, kaip Slovėnijos Vyriausybė nusprendė valdyti pusiau valstybines strateginėmis tapusias investicijas, nes valstybė siekė padėti atitinkamoms bendrovėms įveikti sunkumus. Komisija, atsižvelgdama ir į kitas bendras aplinkybes, iš kurių galima spręsti, kad valdžios institucijos dalyvavo taikant šią priemonę arba kad mažai tikėtina, jog jos gali nedalyvauti, mano, jog DSU nebūtų skyrusi kapitalo injekcijos, jeigu valdžios institucijos nebūtų dariusios įtakos jos priimamiems sprendimams.

(116) Todėl daroma išvada, kad 2008 m. DSU kapitalo injekcijai į *Elan* naudoti valstybiniai ištekliai ir ji priskirtina Slovėnijos valstybei.

([27]) Žr. 22 išnašą.
([28]) Žr. 2008 m. rugsėjo 8 d. posėdžio protokolą: […].
([29]) […], *Skimar* grupės vertinimas, 2006 m. gruodžio 22 d., p. 28.

Z a v a r o v a l n i c a T r i g l a v

(117) *Zavarovalnica Triglav* Slovėnijos valstybei tiesiogiai nepriklauso, tačiau Komisija pažymi, kad Slovėnijai netiesiogiai priklauso du trečdaliai *Zavarovalnica Triglav* akcijų (žr. (14) konstatuojamąją dalį). Didžiausios jos akcininkės yra Pensijų ir invalidumo draudimo įstaiga (ZIPZ) ir Slovėnijos kompensacinio nuostolių atlyginimo bendrovė (SOD). Abu šie subjektai 100 % priklauso valstybei. Jokio kito akcininko turima *Zavarovalnica Triglav* nuosavybės dalis neviršija 1,8 %

(118) Penki iš aštuonių *Zavarovalnica Triglav* stebėtojų tarybos narių, įskaitant jos pirmininką ir pirmininko pavaduotoją, atstovauja akcininkams ir yra jų skiriami. Kaip aprašyta (14) konstatuojamojoje dalyje, didžiausi *Zavarovalnica Triglav* akcininkai yra bendrovės, kurios 100 % priklauso valstybei. Taigi tuos penkis stebėtojų tarybos narius iš esmės skiria valstybė ir jie atstovauja valstybės interesams stebėtojų taryboje. Komisija pažymi, kad nors už kapitalo padidinimą balsavo *Zavarovalnica Triglav* valdyba visuotiniame *Elan* akcininkų susirinkime 2008 m. rugpjūčio 28 d., ji tai darė tik su sąlyga, kad šiai operacijai pritars stebėtojų taryba. Ir iš tiesų stebėtojų taryba pritarė kapitalo injekcijai 2008 m. rugsėjo 4 d. ([30])

(119) Kadangi Slovėnijai netiesiogiai priklausė du trečdaliai *Zavarovalnica Triglav* akcijų, galima daryti prielaidą, kad valstybė galėjo kontroliuoti šią bendrovę ir *Zavarovalnica Triglav* išteklius iš esmės galima laikyti valstybiniais ištekliais.

(120) Svarbu tai, kad valstybė skiria daugumą *Zavarovalnica Triglav* stebėtojų tarybos narių, tarp jų pirmininką ir pirmininko pavaduotoją, ir kad norint daryti kapitalo injekciją reikėjo stebėtojų tarybos sutikimo.

(121) Atsižvelgiant ir į kitas pirmiau aprašytas bendras aplinkybes, iš kurių akivaizdu, kad valdžios institucijos dalyvavo taikant šią priemonę, arba mažai tikėtina, kad jos galėjo nedalyvauti, ši priemonė laikoma priskirtina Slovėnijos valstybei.

T r i g l a v N a l o ž b e

(122) *Triglav Naložbe* Slovėnijos valstybei tiesiogiai nepriklauso, tačiau Komisija pažymi, kad Slovėnijai netiesiogiai priklauso didžioji *Triglav Naložbe* akcijų dalis. Tuo metu, kai pradėta taikyti ši priemonė, 80 % *Triglav Naložbe* akcijų iš tiesų priklausė bendrovei *Zavarovalnica Triglav*, o *Zavarovalnica Triglav* netiesiogiai daugiausia priklauso Slovėnijai (žr. (14) konstatuojamąją dalį). Taigi Slovėnija netiesiogiai turi daugiau kaip 51 % *Triglav Naložbe* akcijų. Joks kitas akcininkas neturi daugiau kaip 0,67 % šios bendrovės akcijų.

(123) Visi trys stebėtojų tarybos nariai atstovauja akcininkų interesams ir yra jų renkami. Kadangi valstybė netiesiogiai yra didžiausia *Triglav Naložbe* akcininkė, reikia atsižvelgti į tai, kad valstybė gali nuspręsti, ką reikia paskirti į stebėtojų tarybą atstovauti Slovėnijos interesams. Norint daryti kapitalo injekciją į *Elan*, reikėjo gauti *Triglav Naložbe* stebėtojų tarybos sutikimą, ir ji su tuo sutiko 2008 m. rugsėjo 3 d. vykusiame 7-ajame neeiliniame posėdyje ([31]).

(124) Kadangi Slovėnijai netiesiogiai priklausė didžioji *Triglav Naložbe* nuosavybės dalis, galima daryti prielaidą, kad valstybė galėjo kontroliuoti šią bendrovę ir kad *Triglav Naložbe* išteklius iš esmės galima laikyti valstybiniais ištekliais. Priešingai Slovėnijos nuomonei, tai, kad kapitalo injekcijai lėšos buvo gautos iš paskolos, šios išvados nekeičia, kaip paaiškinta (104) konstatuojamojoje dalyje.

([30]) Žr. 2008 m. rugsėjo 4 d. posėdžio protokolą: „Stebėtojų taryba pritaria, kad *Zavarovalnica Triglav d.d.* prisidėtų didinant *Skimar, d.o.o.* kapitalą; jos įnašas būtų 1 200 000,0 EUR […]“.

([31]) Žr. šio posėdžio protokolą: „stebėtojų taryba, išnagrinėjusi investicijos į *Skimar d.o.o.* ataskaitą ir paskutiniajame visuotiniame akcininkų susirinkime 2008 m. rugpjūčio 28 d. priimtus nutarimus, pritaria, kad valdyba aktyviai prisidėtų prie šios bendrovės atgaivinimo proceso, taigi ir reikiamo rekapitalizavimo, kurio bendra vertė – 10 mln. EUR, proporcingomis dalimis <…>“.

(125) Turint omenyje, kad valstybė skiria visus *Triglav Naložbe* stebėtojų tarybos narius ir kad norint daryti kapitalo injekciją reikėjo stebėtojų tarybos sutikimo, taip pat atsižvelgiant į kitas pirmiau aprašytas bendras aplinkybes, iš kurių akivaizdu, kad valdžios institucijos dalyvavo taikant šią priemonę, arba mažai tikėtina, kad jos galėjo nedalyvauti, ši priemonė laikoma priskirtina Slovėnijos valstybei.

I š v a d a

(126) Jau vien dėl *Elan* akcininkų stebėtojų tarybų sudėties ir dėl to, kad 2008 m. kapitalo injekcijai reikėjo gauti stebėtojų tarybų sutikimą, galima daryti prielaidą, kad ta priemonė priskirtina valstybei ([32]).

(127) Be to, kaip aprašyta pirmiau, Komisijai kilo rimtų įtarimų dėl didelės valstybės įtakos sprendimams, kuriuos priėmė KAD – svarbiausia *Elan* akcininkė, tuo metu, kai buvo padaryta kapitalo injekcija, kontroliavusi 57,61 % jos kapitalo – ir DSU. Šie įtarimai pagrįsti EBPO ataskaita, […] parengta ataskaita, Slovėnijos Vyriausybės paskelbtais dokumentais ir žiniasklaidos pranešimais.

(128) Be to, iš analogiško penkių *Elan* akcininkų, iš kurių visi buvo kontroliuojami valstybės, elgesio galima numanyti, kad valstybė darė įtaką šių akcininkų sprendimui, nes neatrodo tikėtina, kad penki privatūs nepriklausomi subjektai tuo pačiu metu ir tokiomis pačiomis sąlygomis būtų susitarę skirti kapitalo injekciją sunkumų patiriančiai bendrovei.

(129) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, daroma išvada, kad 2 priemonei naudoti valstybiniai ištekliai ir ji priskirtina Slovėnijos valstybei.

Atrankinio pranašumo suteikimas pagalbos gavėjui

(130) Priemonė laikoma valstybės pagalba, jeigu ji yra speciali arba atrankinė tuo, kad ja remiamos tik tam tikros įmonės arba tam tikrų prekių gamyba.

(131) Manoma, kad visą *Elan* grupę reikia laikyti 2008 m. kapitalo padidinimo naudos gavėja dėl tų pačių priežasčių kaip ir taikant 1 priemonę (žr. (87)–(90) konstatuojamąsias dalis). Toliau reikia įvertinti, ar šios priemonės naudos gavėjui buvo suteiktas pranašumas.

(132) Jeigu priemonė tenkina privataus rinkos ekonomikos investuotojo principo reikalavimus, galima atmesti prielaidą, kad ja buvo suteiktas pranašumas. Kaip aprašyta pirmiau, rinkos investuotojas stengtųsi iš savo turto gauti kuo didesnę grąžą (žr. (91) konstatuojamąją dalį).

(133) Atsižvelgdama į tokias aplinkybes, Komisija pirmiausia pažymi, kad tuo metu, kai pradėta taikyti 2 priemonė, *Elan* buvo sunkumų patirianti įmonė, kaip apibrėžta Sanavimo ir restruktūrizavimo gairėse (žr. (74) konstatuojamąją dalį). Be to, pasak Slovėnijos, *Elan* 2008 m. pradžioje kilo grėsmė tapti nemokia ir iki likvidumo jai trūko [12,6–15 mln.] EUR lėšų.

(134) Slovėnijos teigimu, *Elan* akcininkai savo sprendimą skirti papildomo kapitalo pagrindė keliais *Elan* ir nepriklausomų konsultantų parengtais dokumentais, kuriuose įrodytas tokio sprendimo pagrįstumas.

(135) Nors *Elan* iš tiesų parengė ilgalaikį 2008–2012 m. visos grupės planą, reikia atsižvelgti į tai, kad jame buvo numatyta padidinti kapitalą 25 mln. EUR suma, taip siekiant užsitikrinti pakankamą investicijų grąžą ateityje, ir *Elan* akcininkai manė, kad šio ilgalaikio plano nepakanka tokiai didelei kapitalo injekcijai pagrįsti. 2008 m. rugpjūčio mėn. parengtą bendrovės atgaivinimo planą daugiausia sudarė prognozės ir trūko informacijos apie planuojamą kapitalo padidinimą. Tiek ilgalaikį 2008–2012 m. planą, tiek atgaivinimo planą parengė pati *Elan*, kuriai nepadėjo

([32]) 2008 m. liepos 23 d. Komisijos sprendimo 2008/948/EB dėl Vokietijos priemonių DHL ir Leipcigo-Halės oro uosto naudai C 48/06 (ex N 227/06) (OL L 326, 2008 12 23, p. 1) (184)–(186), (226) ir (227) konstatuojamosios dalys; 2008 m. birželio 17 d. Komisijos sprendimo dėl tariamos valstybės pagalbos „Frankfurt Hahn“ oro uostui ir susitarimo su „Ryanair“, C 29/2008 (OL C 12, 2009 1 17, p. 6) (212)–(218) konstatuojamosios dalys.

joks nepriklausomas konsultantas. Kitas su antruoju kapitalo padidinimu susijęs dokumentas, kurį pateikė Slovėnija, buvo KAD 2008 m. liepos mėn. parengtas *Elan* vertės išankstinis įvertinimas. Vis dėlto šis dokumentas nepatvirtina Slovėnijos argumento, kad *Elan* akcininkai veikė kaip apdairūs investuotojai, nes pagal jame pateiktą įvertį, atsižvelgiant į galimus įsipareigojimus, *Elan* nuosavo kapitalo vertė 2008 m. liepos mėn. buvo neigiama: -[29,5–34] mln. EUR. Be to, iš šių išankstinių vertinimų matyti, kad *Elan* ilgalaikiame 2008–2012 m. plane pateiktos prognozės galėjo būti pernelyg optimistinės, turint omeny ankstesnę patirtį, ir jei taip, tai bendrovės vertė iš tiesų būtų buvusi dar mažesnė.

(136) Slovėnija taip pat pateikė *Elan* nuosavo kapitalo įvertinimą pagal diskontuotų pinigų srautų metodą. Šiame nuosavo kapitalo įvertinime, kurį 2008 m. birželio mėn. parengė […], nustatyta *Elan* rinkos vertė 2007 m. gruodžio 31 d. tebebuvo teigiama: [35–40] mln. EUR. Tačiau, kaip aprašyta pirmiau (žr. (70)–(74) konstatuojamąsias dalis), *Elan* padėtis per 2008 m. labai pablogėjo. Atsižvelgiant į šiuos pokyčius, reikia manyti, kad minėtas nuosavo kapitalo įvertinimas jau buvo pasenęs 2008 m. rugpjūčio 28 d., kai *Elan* akcininkai nusprendė daryti kapitalo injekciją, ir juo negalima remtis siekiant įrodyti, kad *Elan* akcininkai veikė kaip apdairūs rinkos investuotojai, ypač turint omenyje tai, kokiomis aplinkybėmis buvo padaryta antroji kapitalo injekcija.

(137) Kaip aprašyta (32) konstatuojamojoje dalyje, bet kokiam kapitalo didinimui akcininkai pritarė tik su sąlyga, kad prieš tai būtų susitarta su bankais dėl *Elan* paskolų grąžinimo terminų atidėjimo. Nors iki kapitalo padidinimo su bankais susitarti nepavyko, *Elan* akcininkai vis tiek padarė kapitalo injekciją, nes kitaip *Elan* būtų bankrutavusi.

(138) Jeigu bankai būtų sutikę iki kapitalo padidinimo atidėti paskolų grąžinimo terminus, tai būtų galima laikyti ženklu, jog bankai tikėjosi, kad pavyks atgaivinti *Elan*. Tačiau taip nebuvo – priešingai, vienas bankas netgi kreipėsi į teismą, kad šis įsakytų *Elan* grąžinti likusias skolas. Iš tokios banko pozicijos galima spręsti, jog rinkos dalyviai netikėjo, kad pavyks atgaivinti *Elan*.

(139) Reikia atsižvelgti ir į tai, kad akcininkai dar 2007 m. padarė 10,225 mln. EUR kapitalo injekciją į *Elan*, kuri nebuvo sėkminga. Svarbu paaiškinti, kad nors 2007 m. kapitalo injekcija buvo padaryta remiantis vadinamuoju strateginės plėtros planu, pagal kurį *Elan* iš pradžių prašė investuoti 20,2 mln. EUR, 2008 m. kapitalo injekcijos – 10 mln. EUR – negalima laikyti antrąja pradiniame strateginės plėtros plane numatytos investicijos dalimi. 2008 m. kapitalo injekcijos reikėjo siekiant išvengti nemokumo, grąžinant *Elan* trūkstamą likvidumą ir padengiant patirtus nuostolius; šis kapitalas nebuvo skirtas strateginės plėtros plane nustatytiems tikslams pasiekti (žr. (23) konstatuojamąją dalį).

(140) Galiausiai Komisija pažymi, kad tuo metu, kai pradėta taikyti ši priemonė, visi akcininkai priklausė valstybei, t. y. prie kapitalo didinimo neprisidėjo joks privatus akcininkas.

(141) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad 2 priemonė nebuvo taikoma laikantis privataus rinkos ekonomikos investuotojo principo ir ją taikant *Elan* buvo suteiktas pranašumas.

Konkurencijos iškraipymas ir poveikis prekybai

(142) Komisija pažymi, kad pagalbos gavėjas vykdo savo veiklą rinkose, kurios yra atvertos konkurencijai. Bet kokia valstybės pagalba tokiai įmonei gali suteikti jai pranašumą prieš kitus tokių dotacijų negavusius konkurentus. Priešingai Slovėnijos nuomonei, šiuo atveju nesvarbu, ar *Elan* konkurentai užėmė didesnes rinkos dalis negu *Elan* ir ar jie taip pat gavo lėšų iš savo akcininkų.

(143) Kai valstybės narės suteikta pagalba sustiprinama įmonės padėtis kitų Sąjungos vidaus prekyboje konkuruojančių įmonių atžvilgiu, reikia manyti, kad pagalba turėjo įtakos šiai prekybai ([33]). Tarp valstybių narių iš tiesų vyksta prekyba slidinėjimo įranga ir jūrų laivais – prekėmis, kurias gamina ir parduoda šis pagalbos gavėjas.

([33]) Žr. visų pirma 1980 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Philip Morris prieš Komisiją*, 730/79, Rink. p. 2671, 11 punktą; 2001 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Ferring*, C-53/00, Rink. p. I-9067, 21 punktą; 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją*, C-372/97, Rink. p. I-3679, 44 punktą.

(144) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad 2 priemonė galėjo iškraipyti konkurenciją ir paveikti prekybą.

5.2.3. **Išvada dėl valstybės pagalbos**

(145) Atsižvelgdama į išdėstytus argumentus, Komisija daro išvadą, kad 2 priemonė yra SESV 107 straipsnio 1 dalyje apibrėžta valstybės pagalba *Elan*. Slovėnija nesilaikė įpareigojimo nesiimti veiksmų pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį.

5.3. PAGALBOS SUDERINAMUMAS SU VIDAUS RINKA

(146) SESV 107 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytos išimtys iš SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatytos bendrosios taisyklės, kad valstybės pagalba yra nesuderinama su vidaus rinka.

(147) Tokiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, jog prievolė įrodyti, kad, nukrypstant nuo SESV 107 straipsnio 1 dalies, valstybės pagalba yra suderinama su vidaus rinka, tenka visų pirma atitinkamai valstybei narei, kuri privalo įrodyti, kad tenkinamos tokiai išimčiai taikyti būtinos sąlygos ([34]).

(148) Komisija vertina 2 priemonės suderinamumą su vidaus rinka pagal minėtas išimtis. Kadangi ši priemonė taikyta įmonei, kuri patyrė sunkumų (žr. 5.1 punktą), Komisija pirmiausia vertina priemonės suderinamumą su vidaus rinka pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires. Tada vertinama, ar ją galima laikyti suderinama su vidaus rinka pagal kokias nors kitas nuostatas.

5.3.1. **Sanavimo ir restruktūrizavimo gairės**

(149) Pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 33 punktą sanavimo ir restruktūrizavimo pagalba gali būti teikiama tik sunkumų patiriančioms įmonėms. *Elan* atitinka tokios pagalbos teikimo reikalavimus, nes tuo metu, kai padaryta antroji kapitalo injekcija, ją buvo galima laikyti sunkumų patiriančia įmone (žr. (74) konstatuojamąją dalį).

(150) Pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires **sanavimo pagalba** turi atitikti tam tikrus reikalavimus. Tiriama priemonė tenkina ne visus iš jų:

a) pirma, pagal šią priemonę skirta ne paskola ar garantija, o kapitalo injekcija (Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 25 punkto a papunktis);

b) antra, ši priemonė nebaigta taikyti per šešis mėnesius po pirmosios išmokos (Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 25 punkto a papunktis);

c) trečia, Slovėnija per šešis mėnesius nuo priemonės taikymo pradžios nepateikė restruktūrizavimo ar likvidavimo plano arba įrodymo, kad garantija buvo panaikinta (Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 25 punkto c papunktis).

(151) Todėl atitinkamų kapitalo injekcijų negalima laikyti sanavimo pagalba.

(152) Tiriama priemonė taip pat neatitinka visų Sanavimo ir restruktūrizavimo gairėse **restruktūrizavimo pagalbai** nustatytų reikalavimų, nes nebuvo imtasi jokių kompensacinių priemonių, kuriomis būtų buvę galima kompensuoti neigiamą pagalbos poveikį prekybos sąlygoms.

(153) Pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 38–42 punktus, atliekant restruktūrizavimą, yra privaloma kartu taikyti kompensacines priemones, kurios būtų proporcingos tokios pagalbos iškreipiančiam poveikiui ir ypač

([34]) Žr., pvz., 2007 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Olympiaki Aeroporia Ypiresies AE prieš Komisiją*, T-68/03, Rink. p. II-02911, 34–37 punktus.

pagalbą gavusios įmonės dydžiui bei jos santykinei svarbai toje rinkoje. Gairių 40 punkte nustatyta, kad kompensacinės priemonės turėtų būti įgyvendinamos ypač tokioje rinkoje ar rinkose, kur po restruktūrizavimo įmonė užims svarbią vietą. Slovėnija teigia, kad kompensacinį poveikį turėjo dalies *Elan* turto pardavimas 2009 ir 2010 m.

(154) Kalbant apie *Elan* žiemos sporto padalinį, pažymėtina, kad Slovėnija apibūdina *Elan* kaip „vieną iš paskutiniųjų nepriklausomų žiemos sporto įrangos prekių ženklų“ ir vadina ją tik „tik nestipria kur kas stambesnių tos rinkos dalyvių konkurente“ ([35]). Tačiau pastarasis apibūdinimas neatitinka dabartinės didžiausios *Elan* akcininkės pateikto šios įmonės aprašymo: pasak PDP, *Elan* 2010 m. pardavė 448 000 slidžių porų ir 217 000 snieglenčių, jai teko 13 % slidžių gamybos pasauliniu mastu ir *Elan* prekių ženklas buvo septintas svarbiausias slidžių prekių ženklas pasaulyje – juo paženklintos prekės sudarė apie 8 % pasaulio rinkos.

(155) Slovėnija nesiūlo konkrečiai apibrėžti produktų rinkų arba geografinių rinkų, kuriose vykdo veiklą *Elan* žiemos sporto padalinys. Kaip rašoma toliau, atsižvelgiant į Slovėnijos pateiktą informaciją ir turint omenyje argumentus dėl rinkos apibrėžties remiantis ankstesne bendrovių susijungimo praktika ([36]), reikia daryti išvadą, kad bent kai kuriose iš šių rinkų *Elan* buvo užėmusi iš tiesų didelę rinkos dalį.

(156) Komisija, siekdama įvertinti šios įmonės santykinę svarbą tose rinkose, kuriose ji dalyvauja, ištyrė turimus duomenis, įskaitant pačios *Elan* parengtus strateginius dokumentus. Kartu su įvairiais slidinėjimo reikmenimis itin svarbūs *Elan* gaminiai yra kalnų slidės ir snieglentės. Jos, viena vertus, parduodamos kaip *Elan* prekių ženklu paženklinti gaminiai mažmenininkams (toliau – mažmeninė rinka); kita vertus, *Elan*, kaip vadinamoji originalios įrangos gamintoja, tiekia slides ir snieglentes kitiems (konkuruojantiems) gamintojams (toliau – originalios įrangos gamintojų rinka). Svarbu tai, kad Komisija savo 2005 m. gruodžio mėn. sprendime dėl COMP/M.3765 – AMER SALOMON atvejo manė, kad įvairių rūšių žiemos sporto įrangos prekės patenka į atskiras produktų rinkas, be kita ko, yra atskiros rinkos tokiems gaminiams kaip antai kalnų slidėms ir snieglentėms, taip pat originalios kalnų slidžių įrangos gamintojų rinka. Manyta, kad žiemos sporto įrangos prekių mažmeninės rinkos yra nacionalinės, o originalios įrangos gamintojų rinkos veikia mažų mažiausiai EEE mastu ([37]). Savo *2006–2010 m. originalios Elan slidžių įrangos gamybos plėtros plane* įmonė nurodė, kad ji 2005 m. užėmė 21 % originalios slidžių įrangos gamybos pasaulinės rinkos dalį, ir paaiškino: „[…]“. Įmonės *Elan Sportartikel 2006–2010 m. plėtros plane* pažymima, kad *Elan* manė esanti snieglenčių gamybos pasaulinė lyderė, 2005 m. ji pagamino 268 000 snieglenčių ir užėmė 16 % dalį pasaulinėje rinkoje. Didžioji šios produkcijos dalis buvo skirta originalios įrangos gamybos verslui, taip pat 2005 m. parduota 30 000 snieglenčių, paženklintų *Elan* prekių ženklu. *Plėtros plano Rinkos ir prekių ženklo skverbties strategijoje „Elan prekių ženklas 2006–2010 m.“* nurodyta, kad *Elan* prekių ženklu paženklintoms slidėms teko 7,5 % pasaulinės rinkos dalis, taigi *Elan* pagal rinkos dalies dydį užėmė septintąją vietą. Tačiau šiame dokumente pabrėžiama, jog įmonė manė, kad jos prekių ženklas per vidutinės trukmės laikotarpį gali užimti poziciją greta penkių svarbiausių prekių ženklų; paaiškinta, kad […].

(157) Kadangi iš žiemos sporto padalinio *Elan* gauna daugiausia pajamų, taip pat turint omenyje pirmiau aprašytas tvirtas *Elan* pozicijas bent kai kuriuose žiemos sporto verslo sektoriuose, kompensacinių priemonių visų pirma derėjo imtis šioje srityje. Tiriant tai, ką Slovėnija nurodė kaip žiemos sporto padalinio kompensacines priemones, nustatyta, jog vienintelis turto perleidimas buvo tai, kad *Elan* pardavė savo [17,5–20 %] kapitalo dalį, turėtą bendrovėje, kuri buvo jos prekių platinimo JAV bendrosios įmonės partnerė *Dal Bello Sports* (toliau – *Dal Bello*). Savo dalį joje *Elan* pardavė todėl, kad buvo likviduota Šiaurės Amerikoje veikusi rinkodaros ir prekių platinimo bendroji įmonė su *Dal Bello*. *Elan* teigimu, nutraukus šį bendradarbiavimą sumažėjo *Elan* prekybos apimtis Kanadoje ir JAV, ir tai, pasak jos, yra „kompensacinis poveikis“.

(158) Pirmiausia svarbu pažymėti, kad *Dal Bello* akcijų pardavimas neminimas nei ilgalaikiame 2008–2012 m. plane, nei bendrovės atgaivinimo plane, todėl jo negalima laikyti „neatskiriama restruktūrizavimo dalimi“, kaip numatyta Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 40 punkte. Išties atidžiai ištyrus šią operaciją nustatyta, kad šis bendradarbiavimas rinkodaros ir platinimo srityje buvo nutrauktas *Dal Bello* iniciatyva. Su tuo sutiko ir Slovėnija: „Dėl *Elan*

([35]) *Elan* vardu *Jadek & Pensa* 2012 m. gruodžio 2 d. atsiųstas raštas.
([36]) Žr. sprendimą dėl COMP/M.3765 – AMER SALOMON atvejo (http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m3765_20051012_20212_en.pdf).
([37]) Žr. 36 išnašą.

2008 m. patirtų problemų ir todėl, kad *Dal Bello* ieškojo patikimesnio partnerio, ilgainiui imta svarstyti galimybė nutraukti šį kitais atžvilgiais sėkmingą bendradarbiavimą. Po tokių diskusijų 2009 m. gruodžio 14 d. buvo sudarytas susitarimas dėl bendrosios įmonės likvidavimo <…>“. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, *Elan* turto pardavimo jau vien dėl šių priežasčių negalima laikyti kompensacine priemone.

(159) Be to, nors prekybos apimties mažinimas, dėl kurio sumažėja pagalbos gavėjo rinkos dalis, kitokiomis aplinkybėmis gali būti kompensacinė priemonė, Komisija pažymi, kad tiriamu atveju operacija vyko mažmeninėje rinkoje, kurią Komisija iki tol laikė nacionaline rinka ([38]), ir kad *Elan* prekybos slidėmis apimtis sumažėjo tik Šiaurės Amerikos rinkoje, o ne Europos rinkoje (-ose), todėl tai negalėjo kompensuoti EEE atsiradusių iškraipymų. Be to, bendroji įmonė užsiėmė slidžių rinkodara ir platinimu, o ne gamyba, nors slidžių ir snieglenčių gamyba yra pagrindinė *Elan* veikla. Tinkamomis kompensacinėmis priemonėmis galima laikyti tik pagrindinėje rinkoje pagalbos gavėjo turėto turto perleidimą.

(160) Slovėnija taip pat teigė, kad kompensacinėmis priemonėmis galima laikyti slidžių gamybos darbuotojų skaičiaus mažinimą ir tai, kad sumažintos įmonės investicijos į rinkodarą.

(161) Tačiau, kaip patvirtinta ir *Elan* ilgalaikiame plane bei šios bendrovės *Atgaivinimo plane*, šias priemones reikia laikyti paprastomis racionalizavimo priemonėmis, kuriomis siekiama sumažinti sąnaudas ir padidinti efektyvumą, kad būtų atkurtas finansinis gyvybingumas. Šių priemonių tikslas nebuvo sumažinti *Elan* rinkos dalį arba kompensuoti kokius nors konkurencijos iškraipymus dėl *Elan* gautos pagalbos.

(162) Slovėnijos teigimu, jūrų sektoriuje kompensacinį poveikį turėjo šio turto perleidimas: 2009 m. *Elan* pardavė dvi bendroves, kurios užsiėmė jachtų frachtavimu, *Elan Yachting d.o.o.* ir *Elan Marine Charter d.o.o.* 2010 m. parduota Kroatijoje įsikūrusi bendrovė *Elan Brod d.o.o.*, kuri daugiausia užsiėmė motorlaivių gamyba. Slovėnija tvirtina, kad šios bendrovės nebuvo struktūriškai nuostolingos, kad *Elan Yachting d.o.o.* ir *Elan Marine Charter d.o.o.* savo frachtavimo veikla padėjo *Elan* jachtoms patekti į pagrindines *Elan* rinkas ir kad pasitraukus iš motorlaivių rinkos segmento labai sumažėjo *Elan* užimama pramoginių ir sportinių laivų rinkos dalis.

(163) Komisija primena, kad pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 40 punktą kompensacinės priemonės turi būti įgyvendinamos ypač tokioje rinkoje ar rinkose, kur po restruktūrizavimo įmonė užims svarbią vietą. Nurašymai ir nuostolingos veiklos nutraukimas, kas, siekiant atkurti įmonės gyvybingumą, bet kokiu atveju būtų būtina, kompensacinių priemonių įvertinimo tikslais nelaikomi pajėgumų sumažinimu.

(164) Svarbu tai, kad jūrų sektoriaus verslas nėra pagrindinė *Elan* veikla. Kur kas didesnė bendrovės apyvartos dalis sukuriama žiemos sporto padalinyje. 2011 m. finansinės prognozės duomenimis, numatomos visos jūrų pramonės padalinio pajamos tebuvo [20–24] mln. EUR, o žiemos sporto padalinio pajamos – [58–68] mln. EUR. Be to, žiemos sporto padaliniui teko didesnioji 10 mln. EUR kapitalo injekcijos į *Elan* dalis (5,924 mln. EUR). Atsižvelgiant į Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 40 punktą, atrodo abejotina, ar jūrų pramonės padalinyje turėto turto pardavimą apskritai galima laikyti tinkamomis kompensacinėmis priemonėmis, nes, kaip išsamiau paaiškinta toliau, jūrų sektorius nėra ta rinka, kurioje įmonė po restruktūrizavimo užėmė svarbiausią vietą.

(165) Vis dėlto Komisija, siekdama visapusiškai įvertinti Slovėnijos argumentus, ištyrė, kiek pagrįsti yra Slovėnijos teiginiai, kad jūrų sektoriuje buvo imtasi tinkamų kompensacinių priemonių. Didžiausias *Elan* gamybos pajėgumas iki restruktūrizavimo buvo [280–330] burlaivių ir [45–55] motorlaiviai. Slovėnija nepasiūlė konkrečiai apibrėžti jūrų

([38]) Žr. 36 išnašą.

sektoriaus produktų rinkų ar geografinių rinkų, kuriose būtų galima įvertinti įmonės santykinę svarbą. Savo pastabose ji rašė apie *Elan* „pramoginių ir sportinių laivų rinkos“ dalies sumažinimą ir kartu paminėjo jos pasitraukimą iš „motorlaivių rinkos segmento“.

(166) Tačiau išanalizavus pateiktus dokumentus, įskaitant pačios *Elan* parengtus strateginius dokumentus, kuriuose aprašyta *Elan* jūrų pramonės padalinio konkurencinė padėtis, buvo geriau suprasta santykinė šios įmonės svarba jūrų sektoriaus rinkoje. *Elan jūrų pramonės padalinio 2006–2010 m. plėtros plane* rašoma, kad visų naujų laivų vertė pasaulinėje rinkoje yra apie 25 mlrd. EUR, iš jų 80 % yra motorlaiviai ir 20 % – burlaiviai; toks pats santykis būdingas ir Europos laivų rinkai. *Elan* apibūdino šią rinką kaip „labai segmentuotą“ ir nurodė, kad jos gaminamų burlaivių užimama ES rinkos dalis yra apie [0–5] proc., motorlaivių – mažiau kaip 1 % Vis dėlto šiame plėtros plane pažymima, kad rinka susideda iš įvairių segmentų, kuriuose esama skirtingų konkurencinių sąlygų, įskaitant kliūtis patekti į rinką. 2008 m. birželio mėn. *Elan ilgalaikiame Skimar grupės 2008–2012 m. plane* aprašyta laivų rinkos segmentacija pagal laivo ilgį ir nurodyta, kad didžiausia konkurencija buvo mažų (30 pėdų ilgio) laivų rinkos segmente, o *Elan* gamino ir pardavinėjo vidutinio (30–50 pėdų) ilgio kategorijos gaminius ir ketino sukurti naujų modelių […]. *Elan* užimama rinkos dalis tame segmente, kuriame ji laiko save konkuruojančia įmone, aiškiausiai nurodyta didžiausios dabartinės *Elan* akcininkės PDP pranešime: „32–60 pėdų ilgio burlaivių segmente (kuris sudaro 20 % laivų rinkos) *Elan* 2010 m. pardavė 122 laivus; jos užimama rinkos dalis buvo 5,2 %“ Atrodo, kad rinkos segmentacija yra įtikinamai pagrįsta visų pirma tokiais kriterijais kaip laivo varymo sistemos rūšis (burės, elektros variklis) ir laivo dydis. Nesant priešingų nuomonių, Komisija šiame sprendime gali pritarti PDP vertinimui, kad *Elan* segmentuotoje burlaivių rinkoje užėmė didesnę kaip 5 % rinkos dalį.

(167) Remiantis tuo, kas išdėstyta, net jeigu į *Elan* jūrų pramonės padalinio turto pardavimą Komisija galėtų atsižvelgti vertindama suderinamumą su vidaus rinka, tai bet kokios kompensacinės priemonės jūrų sektoriuje turėtų būti susijusios su burlaivių gamyba, kuri aiškiai buvo pagrindinė *Elan* jūrų pramonės padalinio veikla, kaip jau minėta, sudariusi nemažą įmonės užimamą dalį toje, pasak *Elan*, „labai segmentuotoje rinkoje“. Todėl frachtavimo veiklos, kuria buvo nebent netiesiogiai remiama *Elan* prekyba jachtomis, ir motorlaivių gamybos (iš šio sektoriaus *Elan* visiškai pasitraukė pardavusi *Elan Brod d.o.o.*) perleidimas neatitinka Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 40 punkto. Motorlaivius *Elan* pradėjo gaminti tik 2002 m., tikėdamasi taip pasinaudoti savo burlaivių sektoriuje pelnyta gera reputacija. Tačiau 2006 ir 2007 m. buvo parduota daugiausia 50 motorlaivių, o vėliau prekyba smuko iki [25–29] laivų 2008 m. ir tik [7–9] laivų 2009 m.

(168) Slovėnijos pateikta informacija taip pat patvirtina faktą, kad *Elan* akcininkai ir bankai veiklą, kurios buvo atsisakyta, laikė nepagrindine veikla ([39]). Be to, svarbu pažymėti, kad *Elan* patronuojamųjų bendrovių pardavimu nesiekta kompensuoti jokių konkurencijos iškraipymų. Visos trys patronuojamosios bendrovės veikė nuostolingai ne vienerius metus iki pardavimo ir tuo metu, kai buvo parduotos. Slovėnija pranešė Komisijai, kad visas *Elan Yachting d.o.o.* ir *Elan Marine Charter d.o.o* (kartu) veiklos grynasis rezultatas buvo – 157 000 EUR 2007 m., – 100 000 EUR 2008 m. ir – 57 000 EUR 2009 m. Be to, *Elan Brod d.o.o* per visą šį laikotarpį patyrė nuostolių: – 58 000 EUR per 2006 m., – 436 000 EUR per 2007 m., – 1 mln. EUR per 2008 m. ir – 1,5 mln. EUR per 2009 m. Turint omenyje šiuos skaičius, Slovėnijos teiginys, kad šios bendrovės nebuvo struktūriškai nuostolingos, atrodo nepagrįstas ir paviršutiniškas. Kaip aprašyta pirmiau, pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires nurašymai ir nuostolingos veiklos nutraukimas, kas, siekiant atkurti įmonės gyvybingumą, bet kokiu atveju būtų būtina, kompensacinių priemonių įvertinimo tikslais nelaikomi pajėgumų sumažinimu. Tačiau dideli nustatyti trijų parduotų jūrų pramonės padalinio patronuojamųjų bendrovių nuostoliai ir spartus nepaliaujamas *Elan Brod d.o.o.* nuosmukis patvirtina, kad šis turto pardavimas bet kokiu atveju buvo būtinas gyvybingumui atkurti, todėl to negalima laikyti tinkamomis kompensacinėmis priemonėmis.

(169) Todėl Komisija daro išvadą, kad *Elan* turto pardavimas ir darbuotojų skaičiaus bei rinkodaros išlaidų mažinimas negali būti tinkamos kompensacinės priemonės. Kadangi nesiimta jokių tinkamų kompensacinių priemonių, net ir atsižvelgiant į Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 56 punktą, kuriame nustatyta, kad leidimo suteikti pagalbą

([39]) Žr. Slovėnijos 2011 m. spalio 10 d. pateiktą informaciją kartu su KAD raštu, kuriame minimas jūrų pramonės padalinio bendrovių, „kurių veikla nelaikoma pagrindine“, pardavimas, arba teisės paslaugų įmonės *Jadek & Pensa*, veikusios *Elan* vardu, 2012 m. balandžio 26 d. raštą, kuriame paaiškinta, jog bankai, su kuriais norėta sudaryti refinansavimo susitarimus, kėlė sąlygą, kad būtų parduotas nepagrindinis turtas Kroatijoje.

sąlygos remiamose vietovėse gali būti ne tokios griežtos kompensacinių priemonių įgyvendinimo atžvilgiu, Komisijai tenka daryti išvadą, kad netenkinamas Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių reikalavimas dėl būtino tinkamų kompensacinių priemonių įgyvendinimo. Kadangi šiose gairėse nustatyti restruktūrizavimo pagalbos suderinamumo su vidaus rinka reikalavimai taikomi visi kartu, jei tik netenkinamas bent vienas iš šių reikalavimų, daroma išvada, kad gairės netaikytinos. Todėl Komisija toliau nevertina atitikties kitiems reikalavimams. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, daroma išvada, kad 2 priemonės negalima laikyti suderinama su vidaus rinka pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires.

5.3.2. **Suderinamumas su vidaus rinka pagal kitas nuostatas**

(170) SESV 107 straipsnio 2 dalyje nustatytos išimtys šiuo atveju netaikytinos, nes ši priemonė nėra socialinio pobūdžio, neskirta pavieniams vartotojams, neskirta gaivalinių nelaimių ar kitų ypatingų įvykių padarytai žalai atitaisyti ir neskirta tam tikriems Vokietijos Federacinės Respublikos regionams, kuriems padarė žalą šalies padalijimas.

(171) Daugiau išimčių nustatyta SESV 107 straipsnio 3 dalyje.

(172) SESV 107 straipsnio 3 dalies a punkte nustatyta, kad „pagalba, skirta regionų, kuriuose yra neįprastai žemas gyvenimo lygis arba didelis nedarbas, ekonominei plėtrai skatinti“, gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka. *Elan* yra įsikūrusi regione, tinkamame pagalbai gauti pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies a punktą ([40]). Valstybės pagalbos remtiniems regionams suderinamumą su vidaus rinka reglamentuoja Regioninės pagalbos gairės ([41]). Pagal Regioninės pagalbos gaires valstybės pagalba iš esmės gali būti teikiama tik sunkumų nepatiriančioms įmonėms. Tačiau *Elan* tuo metu, kai taikyta ši priemonė, buvo sunkumų patirianti įmonė (žr. (74) konstatuojamąją dalį). Todėl 2 priemonės negalima laikyti su vidaus rinka suderinama regionine pagalba.

(173) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad pagalba nėra teiktina pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies a punkte nustatytą išimtį.

(174) SESV 107 straipsnio 3 dalies b punkte nustatyta, kad „pagalba, skirta bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti arba kurios nors valstybės narės ekonomikos dideliems sutrikimams atitaisyti“, gali būti paskelbta suderinama su vidaus rinka.

(175) Komisija pažymi, kad tiriama pagalba nebuvo skirta bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti ir Komisija negavo jokių įrodymų, kad ši pagalba buvo skirta dideliam Slovėnijos ekonomikos sutrikimui atitaisyti.

(176) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad šiai pagalbai negali būti taikoma SESV 107 straipsnio 3 dalies b punkte nustatyta išimtis.

(177) SESV 107 straipsnio 3 dalies d punkte nustatyta, kad pagalba, skirta kultūrai remti ir paveldui išsaugoti, jei tokia pagalba prekybos sąlygų ir konkurencijos ES nepaveikia taip, kad prieštarautų bendram interesui, gali būti paskelbta suderinama su SESV. Šis straipsnis tiriamam atvejui aiškiai netaikytinas.

(178) SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkte nustatyta, kad gali būti leidžiama valstybės pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui. Komisija parengė kelis gairių dokumentus ir komunikatus, kuriuose

([40]) Slovėnijos regioninės pagalbos žemėlapis, Komisijos patvirtintas 2006 m. rugsėjo 13 d., paskelbtas OL C 256, 2006 10 24, p. 6.
([41]) OL C 54, 2006 3 4, p. 13.

paaiškino, kaip ji ketina taikyti šiame straipsnyje nustatytą išimtį. Kadangi atitinkama priemonė buvo taikoma sunkumų patiriančiai įmonei, jos suderinamumą su vidaus rinka Komisija vertino tik pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires. Jokios kitos gairės ir komunikatai vertinant šią priemonę netaikytini.

(179) Todėl vertinama pagalba yra su vidaus rinka nesuderinama valstybės pagalba.

6. **PAGALBOS SUSIGRĄŽINIMAS**

(180) Pagal SESV ir nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką Komisija, nustačiusi, kad valstybės pagalba yra nesuderinama su vidaus rinka, turi galią nuspręsti, kad ta valstybė suteiktą pagalbą privalo panaikinti arba pakeisti jos teikimo sąlygas ([42]). Teisingumo Teismas taip pat ne kartą nusprendė, kad įpareigojant valstybę panaikinti pagalbą, kurią Komisija laiko nesuderinama su vidaus rinka, siekiama tikslo atkurti iki tol buvusią padėtį ([43]). Tokiomis aplinkybėmis Teismas nustatė, kad šis tikslas pasiekiamas tada, kai pagalbos gavėjas grąžina jam išmokėtas neteisėtos pagalbos sumas, taip atsisakydamas pranašumo, kurį buvo įgijęs prieš konkurentus rinkoje, ir atkuriama iki pagalbos suteikimo buvusi padėtis ([44]).

(181) Remiantis Teismo praktika, Procedūrų reglamento 14 straipsnyje yra nustatyta: „*Jeigu esant neteisėtai pagalbai priimami neigiami sprendimai, Komisija nusprendžia, kad suinteresuotoji valstybė narė turi imtis visų priemonių, kurios būtinos, kad pagalba būtų išieškota iš gavėjo*“.

(182) Todėl, kadangi tiriama priemonė laikoma neteisėta ir su vidaus rinka nesuderinama pagalba, ši pagalba turi būti susigrąžinta siekiant atkurti rinkoje iki jos suteikimo buvusią padėtį. Taigi pagalba susigrąžinama nuo tos dienos, kai pagalbos gavėjui buvo suteiktas pranašumas, t. y. kai pagalba perduota jos gavėjui, iki jos visiško sugrąžinimo, ir jai taikomos susigrąžinimo palūkanos, skaičiuojamos iki susigrąžinant visą pagalbą.

(183) 2008 m. kapitalo injekciją reikia susigrąžinti visą, nes visų penkių šioje operacijoje dalyvavusių subjektų sprendimai priskirtini valstybei. Visa kapitalo injekcijos suma buvo 10 mln. EUR, iš jos 5,924 mln. EUR skirta *Elan Winter sport*, o 4,076 mln. EUR – *Elan Marine*. Tačiau abi šios bendrovės 2010 m. birželio mėn. susijungė su savo patronuojančiąja bendrove *Elan*. Data, nuo kurios reikia apskaičiuoti palūkanas nuo grąžinamos sumos, yra ta diena, nuo kurios pagalbos gavėjas galėjo naudotis jam suteiktu kapitalu – 2008 m. rugsėjo 8 d.

7. **IŠVADA**

(184) Kapitalo injekcija į *Elan*, kurią skirti buvo nuspręsta 2007 m. sausio mėn. (1 priemonė), nėra valstybės pagalba, nes akcininkų sprendimas dėl jos buvo priimtas laikantis rinkos ekonomikos investuotojo principo.

(185) Kapitalo injekcija į *Elan*, kurią skirti buvo nuspręsta 2008 m. rugpjūčio mėn. (2 priemonė), yra valstybės pagalba. Ši valstybės pagalba yra nesuderinama su vidaus rinka. Ji neatitinka nei Sanavimo ir restruktūrizavimo gairėse nustatytų reikalavimų, nei jokių SESV 107 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatų. Todėl šią 10 mln. EUR kapitalo injekciją reikia susigrąžinti iš *Elan* kartu su nuo grąžinamos sumos mokėtinomis palūkanomis,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

2007 m. sausio mėn. kapitalo injekcija nėra valstybės pagalba, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje.

([42]) Žr. 1973 m. liepos 12 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-70/72, Rink. p. 00813, 13 punktą.
([43]) Žr. 1994 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, sujungtos bylos C-278/92, C-279/92 ir C-280/92, Rink. p. I-4103, 75 punktą.
([44]) Žr. 1999 m. birželio 17 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-75/97, Rink. p. I-030671, 64–65 punktus.

2 straipsnis

Valstybės pagalbos *Elan* priemonė, pagal kurią jos kapitalas 2008 m. padidintas 10 mln. EUR suma, buvo neteisėtai taikoma Slovėnijos valstybės pažeidžiant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalį ir yra nesuderinama su vidaus rinka.

3 straipsnis

1. Slovėnija susigrąžina 2 straipsnyje nurodytą pagalbą iš jos gavėjos *Elan*.

2. Palūkanos nuo grąžinamos sumos mokamos nuo tos dienos, kurią ji buvo skirta pagalbos gavėjui (2008 m. rugsėjo 8 d.), iki jos visiško susigrąžinimo.

3. Palūkanos apskaičiuojamos remiantis palūkanų schema, sudaryta pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004 ([45]) V skyrių.

4. Slovėnija nuo šio sprendimo priėmimo dienos nutraukia visų dar neišmokėtų 2 straipsnyje nurodytos pagalbos sumų mokėjimą.

4 straipsnis

1. 2 straipsnyje nurodyta pagalba nedelsiant ir veiksmingai susigrąžinama.

2. Slovėnija užtikrina, kad šis sprendimas būtų įgyvendintas per keturis mėnesius nuo pranešimo apie jį dienos.

5 straipsnis

1. Per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos Slovėnija pateikia Komisijai šią informaciją:

a) bendrą sumą (pagrindinę sumą ir palūkanas), kuri turi būti susigrąžinta iš pagalbos gavėjo;

b) išsamų priemonių, kurių jau imtasi ir kurių planuojama imtis siekiant vykdyti šį sprendimą, aprašymą;

c) dokumentus, kuriais įrodoma, kad pagalbos gavėjui nurodyta grąžinti pagalbą.

2. Slovėnija informuoja Komisiją apie pažangą, padarytą ėmusis nacionalinių priemonių šiam sprendimui įgyvendinti iki visiško 2 straipsnyje nurodytos pagalbos susigrąžinimo. Komisijai paprašius, Slovėnija nedelsdama pateikia informaciją apie priemones, kurių jau ėmėsi ir kurių ketina imtis šiam sprendimui įvykdyti. Be to, ji teikia išsamią informaciją apie pagalbos sumas ir palūkanas, jau susigrąžintas iš pagalbos gavėjo.

6 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Slovėnijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2012 m. rugsėjo 19 d.

Komisijos vardu

Joaquín ALMUNIA

Pirmininko pavaduotojas

([45]) OL L 140, 2004 4 30, p. 1.